Kallelse Rådet för hållbarhet och hälsa

Tid Onsdagen den 10 februari 2021 kl. 09.00-12.00

Plats Microsoft Teams

Ordförande Eva Abrahamsson, ordf.

Ärende – öppet sammanträde		Dnr	Föredragande
	Mötet öppnas, val av justerare		
1	Godkännande av dagordning (B)		
2	Carina Persson från SPES (I)		(30min)
3	Utbildningar inom suicidprevention (B)		Linda Sahlström (15min)
4	Handlingsplan suicidprevention VGR (B)		Linda Sahlström (20min)
5	Motion om koldioxidbudget (B)		Pia Bergenholtz (5min)
6	Miljömålsarbetet 2020-2021 i Västra Götaland (I)		Pia Bergenholtz (5min)
7	Hållbarhetsstrategi (I)		Linda Sahlström och Pia Bergenholtz (5min)
8	Hållbarhets- och folkhälsopris (I)		Linda Sahlström och Pia Bergenholtz (10min)
9	Verksamhetsberättelse (I)		Linda Sahlström och Pia Bergenholtz (5min)
10	Uppföljning till VGR (I)		Linda Sahlström (10min)
11	Trygghetsundersökning (I)		Linda Sahlström (20min)
12	Medborgarlöfte 2021 (B)		Linda Sahlström (10min)
13	Information från respektive nämnd gällande hållbarhet (I)		(15min)

(B) Beslut
(I) Information

Sotenäs kommun

Tjänsteutlåtande

Datum	**Dnr**
2021-02-02	KA 2021/000113

Kommunstyrelsens förvaltning
Linda Sahlström, linda.sahlstrom@sotenas.se
Folkhälsostrateg

Utbildningssatsning psykisk ohälsa och suicidprevention

Sammanfattning

Suicide Zero har erhållit bidrag från Västra Götalandsregionen och skall under perioden 1 februari-30 juni 2021 erbjuda kommuner i regionen en digital Våga Fråga eller Livsviktiga snack-föreläsning kostnadsfritt. Målet med projektet är att via kommunerna sprida kunskap om suicidprevention till allmänheten i regionen, kunskap som kan bidra till att rädda liv. Ett antal kommuner i Västra Götaland kommer få möjlighet att ta del av en kostnadsfri föreläsning från Suicide Zero och väljer då vilken av dessa man vill ta del av. Sotenäs kommun är en av dessa kommuner som får ta del av erbjudandet.
I och med att det i dagsläget redan finns pågående satsningar i skolan kan denna satsning bli bristfällig om det inte läggs ner den tid som önskas och kräver, för att erbjudandet ska ge resultat och vara effektivt ses därmed vinster i att välja Våga fråga istället för Livsviktiga snack. Genom att genomföra en digital Våga fråga- föreläsning kan vi minska tystnaden kring problematiken och stärka befolkningens kunskap och ge verktyg kring ett svårt ämne, något som ses som avgörande under en pågående pandemi. Denna föreläsning kan därmed under rådande omständigheter även vara bäst lämpad, som ett första steg i ett långsiktigt arbete.

Beskrivning av ärendet

Suicide Zero har erhållit bidrag från Västra Götalandsregionen och skall under perioden 1 februari-30 juni 2021 erbjuda kommuner i regionen en digital Våga Fråga eller Livsviktiga snack-föreläsning kostnadsfritt. Målet med projektet är att via kommunerna sprida kunskap om suicidprevention till allmänheten i regionen, kunskap som kan bidra till att rädda liv. Ett antal kommuner i Västra Götaland kommer få möjlighet att ta del av en kostnadsfri föreläsning från Suicide Zero och väljer då vilken av dessa man vill ta del av. Sotenäs kommun är en av dessa kommuner som får ta del av erbjudandet.

Föreläsningarna riktar sig till två olika målgrupper den ena till vuxna och den andra till barn och unga, i och med detta har dem även olika fokus.

Våga fråga:
Föreläsningen riktar sig i detta projekt till allmänheten från 18 år och uppåt
Föreläsningen går igenom fakta och myter om självmord. Vi berättar om vikten av att vara uppmärksam på livsomställningar hos människor i vår närhet, och lär dig känna igen varningstecken på när psykisk ohälsa kan uppstå och vi går igenom hur du kan stötta.
Du behöver inte ha några förkunskaper för att kunna delta. Detta är en teoretisk föreläsning som helt och hållet bygger på Suicide Zeros utbildning Våga Fråga.

Livsviktiga snack:
Forskning visar att barn som kan uttrycka hur de mår är bättre rustande för att klara tonårens och livets stora utmaningar. I denna föreläsning får du ta del av kunskap och tips som bygger på boken med samma namn och som i maj 2020 skickades ut av Suicide Zero till 117 500 föräldrar i Sverige med ett 9-årigt barn i hushållet. Föreläsningen lämpar sig för föräldrar med barn i åldrarna 9-12 år.

I och med att föreläsningen om Livsviktiga snack bygger på skolans involvering har en diskussion med utbildningsförvaltningens kvalitetsutvecklare genomförts för att se skolans möjlighet till att vara delaktiga i satsningen. Det är av vikt att dels elevhälsopersonal, rektorer, lärare och övrig skolpersonal är insatt i och är med under föreläsningen för att eventuellt kunna fånga upp individer som behöver extra stöd efter föreläsningen. Det kräver även att skolan jobbar vidare med frågan och är vidare delaktiga för att hålla frågan vid liv efter föreläsningen. I dagsläget har skolan stora utmaningar i och med pandemin samt även redan pågående arbeten med ex. maskulinitetsnormer och värdegrundsarbete i skolan, något som också kan kopplas till att främja psykisk hälsa, då den är ojämställt fördelad. Livsviktiga snack och att rusta barn och unga för livet och att främja deras psykiska hälsa är avgörande för deras framtid och något som bör satsas på framöver. I och med att det i dagsläget redan finns pågående satsningar i skolan kan det bli svårt att hinna med en ytterligare satsning och föreläsningen kan då bli bristfällig om det inte läggs ner tid på att ta emot den. För att föreläsningen ska ge resultat och vara effektiv ses därmed vinster i att välja Våga fråga istället för Livsviktiga snack. Det går dock att köpa in föreläsningen om Livsvikta snack i ett senare skede, exempelvis nästa år för att ändå genomföra en sådan satsning då det ses som väsentligt att skapa förutsättningar för barn och unga att hantera livet och stärka deras motståndskraft.
I och med pandemin finns även en stor ensamhet och en stor psykisk ohälsa bland befolkningen, många är ensamma och mår dåligt men kanske inte vågar eller kan prata med någon. Genom att genomföra en digital Våga fråga- föreläsning kan vi minska tystnaden kring problematiken och stärka befolkningens kunskap och ge verktyg kring ett svårt ämne, något som ses som avgörande under en pågående pandemi. Denna föreläsning kan därmed under rådande omständigheter även vara bäst lämpad, som ett första steg i ett långsiktigt arbete.

Konsekvensbeskrivning

Ekonomi

Ingen påverkan i dagsläget, kan dock komma att krävas resurser om vi ska genomföra båda vid ett senare skede.

Regelverk

Ingen påverkan

Organisation och personal

Genomförs inom befintliga uppdrag.

Barnperspektiv

Den psykisk ohälsan bland barn och unga ökar i alarmerande fart, genom att stärka barnens motståndskraft och ge dem verktyg för att hantera den psykiska ohälsan kan vi bidra till att dem dels får den hjälp dem behöver, och dels göra att dem mår bättre och blir starkare som individer, något som är livsviktigt. Att fokusera på att stärka barn och ungas motståndskraft och självkänsla ses som betydelsefulla nycklar i att arbeta med att främja barn och ungas psykiska hälsa, det finns därmed evidens för att sådana metoder fungerar och något som bör prioriteras framöver. Dock är det viktigt att nyckelaktörer är redo och kan avsätta tid för att insatsen ska vara effektiv. Genom att genomföra en föreläsning kring våga fråga som riktar sig till vuxna kan vi även bidra till att stärka kunskapen och få personer att prata om psykisk ohälsa, och på så sätt förhindra suicid och psykisk ohälsa, något som i allra högsta grad även påverkar barnen som är runt personen som mår dåligt.

Medborgarperspektiv

Att genomföra satsningar kring att stärka samhällets kunskap och medvetenhet kring hur man kan prata med en person som mår dåligt kan vara avgörande för den personens överlevnad. Genom att vi satsar på utbildningar riktade till att stärka allmänhetens kunskap kan vi därmed bidra till minskad psykisk ohälsa och minskade antal suicid, så att individerna får rätt hjälp i rätt tid. En insats som anses som väsentlig i dagsläget då det inte nyligen genomförts liknande insatser i Sotenäs, satsningen kan därmed vara betydelsefull för befolkningen.

Jämställdhetsperspektiv

Det finns könsskillnader vad gäller både psykisk ohälsa och suicid, då det är fler kvinnor och tjejer som uppger att dem mår dåligt och begår suicidförsök medan det är majoriteten av antal fullfölja suicid som begås av män och pojkar. Det är därmed av vikt att föreläsningen riktar sig till båda könen och tar bort stigmatiseringar som finns vad gäller att prata om psykisk ohälsa, något som jag vet är grundläggande för båda föreläsningarna.

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Hållbarhetsrådet ställer sig bakom förslaget att genomföra föreläsningen Våga fråga för att stärka kunskapen om psykisk ohälsa hos invånarna.

Bilaga/Bilagor

Beskrivning av projekt Suicide Zero/VGR

Beslutet skickas till

Folkhälsostrateg

Linda Sahlström
Folkhälsostrateg

Anna-Lena Höglund
Kanslichef

Beskrivning av projekt Suicide Zero/VGR.

Suicide Zero har erhållit bidrag från Västra Götalandsregionen och skall under perioden 1 februari-30 juni 2021 erbjuda kommuner i regionen en digital Våga Fråga eller Livsviktiga snack-föreläsning kostnadsfritt.

Målet med projektet är att via kommunerna sprida kunskap om suicidprevention till allmänheten i regionen, kunskap som kan bidra till att rädda liv.

Ett antal kommuner i Västra Götaland kommer få möjlighet att ta del av en kostnadsfri föreläsning från Suicide Zero och väljer då vilken av dessa man vill ta del av.

Ni kan boka er föreläsning redan idag!

På grund av rådande pandemi så kommer föreläsningarna genomföras digitalt, vi från Suicide Zero har stor vana av att föreläsa digitalt.

Är er kommun intresserade av en kostnadsfri föreläsning från Suicide Zero, tänk på följande:

- Besluta om ni vill boka en Våga Fråga eller Livsviktiga snack-föreläsning
- Kommunen är ansvariga för att ta emot anmälningar till föreläsningen
- Representanter från kommunen skall medverka vid föreläsning + frågestund för att kunna svara på åhörarnas frågor, tankar och idéer.
- Kommunen behöver ha en plan för hur föreläsningen skall marknadsföras (Facebook, kommunens hemsida, lokalpress)
- Kommunen ansvarar för att erbjuda en digital lösning för föreläsningen, exempelvis Zoom, Teams, Skype eller liknande.

Suicide Zeros åtaganden i samband med att föreläsning bokas in med en kommun:

- Suicide zero erbjuder föreläsningen kostnadsfritt
- I samråd med kommunen bidra till marknadsföring i lokalpress
- Suicide Zero kan erbjuda mallar som underlättar marknadsföring av föreläsningen
- Bidra till att fler blir Suicide Zero volontärer och engagerar sig lokalt i er kommun

Samtliga dessa punkter går vi tillsammans igenom vid ett första samtal, då ni får också möjlighet att lyfta era frågor och funderingar om projektet.

Här följer kort information om båda föreläsningarna ni som kommun kan välja mellan.

Våga Fråga - föreläsning

1 timme föreläsning + 30 minuter frågestund

Föreläsningen riktar sig i detta projekt till allmänheten från 18 år och uppåt

Föreläsningen går igenom fakta och myter om självmord. Vi berättar om vikten av att vara uppmärksam på livsomställningar hos människor i vår närhet, och lär dig känna igen varningstecken på när psykisk ohälsa kan uppstå och vi går igenom hur du kan stötta.

Du behöver inte ha några förkunskaper för att kunna delta.

Detta är en teoretisk föreläsning som helt och hållet bygger på

Suicide Zeros utbildning Våga Fråga.

Du kan läsa mer om Våga Fråga och dess innehåll på suicidezero.se/utbildningar

Livsviktiga snack - föreläsning

Ca 45 minuter föreläsning + 30 minuter frågestund

Forskning visar att barn som kan uttrycka hur de mår är bättre rustande för att klara tonårens och livets stora utmaningar.

I denna föreläsning får du ta del av kunskap och tips som bygger på boken med samma namn och som i maj 2020 skickades ut av Suicide Zero till 117 500 föräldrar med ett 9-årigt barn i hushållet.

Föreläsningen lämpar sig för föräldrar med barn i åldrarna 9-12 år.

Du kan läsa mer om och ladda ner boken på livsviktigasnack.se

Kontaktperson Suicide Zero:

Marcus Eriksson (Regionansvarig i Västra Götaland)

marcus@suicidezero.se 070-890 55 71

SUICIDE ZERO

Sotenäs kommun

Tjänsteutlåtande

Datum	**Dnr**
2021-01-28	KA 2020/001132

Kommunstyrelsens förvaltning
Linda Sahlström, linda.sahlstrom@sotenas.se
Folkhälsostrateg

Handlingsplan för suicidprevention

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen har tagit fram ”Handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020 – 2025”. I Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018–2020 anges målet; Nollvision om suicid i Västra Götaland. I och med denna länsgemensamma handlingsplan för suicidprevention anger VGR att antal suicid ska minska med 40% till 2025. För att nå målet om att minska antalet suicid i länet krävs ett långsiktigt arbete som integreras i ordinarie verksamhet i såväl kommunernas som regionens alla verksamheter. I handlingsplanen anges sex aktiviteter som ska ses som övergripande styrande aktiviteter som sedan varje aktör behöver anpassa efter sin specifika organisation och verksamhet och skapa en lokal handlingsplan utifrån detta. KSAU i Sotenäs kommun svarade på remissen av handlingsplanen den 2020-01-29 där svaret var att handlingsplanen var fullgod och att Sotenäs ställer sig bakom Handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020 – 2025. Nu har Västkom samt kommunalförbundet fyrbodal rekommenderat medlemskommunerna att anta slutversionen av Handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020 – 2025.

Beskrivning av ärendet

Västra Götalandsregionen har tagit fram ”Handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020 – 2025”. Den nationella visionen för suicidprevention innebär att ”ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen”. För att detta mål ska kunna nås krävs insatser på såväl individ- som på befolkningsnivå nationellt, regionalt och lokalt. I och med denna länsgemensamma handlingsplan för suicidprevention anger VGR att antal suicid ska minska med 40% till 2025. För att nå målet om att minska antalet suicid i länet krävs ett långsiktigt arbete som integreras i ordinarie verksamhet i såväl kommunernas som regionens alla verksamheter. I handlingsplanen anges sex aktiviteter som ska ses som övergripande styrande aktiviteter. Varje aktör behöver sedan anpassa handlingsplanen och aktiviteterna efter sin specifika organisation och verksamhet. Denna handlingsplan på länsnivå ska därmed utgöra en gemensam grund för Västra Götalandsregionens och kommunernas suicidpreventiva arbete för att sedan ligga till grund för ett framtagande av delregionala/lokala handlingsplaner.

KSAU i Sotenäs kommun svarade på remissen av handlingsplanen den 2020-01-29 där svaret var att handlingsplanen var fullgod och att Sotenäs ställer sig bakom Handlingsplan

för suicidprevention i Västra Götaland 2020 – 2025. Styrgruppen för länsgemensam handlingsplan psykisk hälsa, Vårdsamverkan Västra Götaland (VVG) och SRO har nu ställt sig bakom handlingsplanen. VästKoms styrelse beslutade vid sitt möte 2020-09-01 att ställa sig bakom handlingsplan för suicidprevention 2020-2025 och att rekommendera kommunalförbunden att rekommendera kommunerna att anta handlingsplanen.

I och med kommunens antagna mål om social hållbarhet och att främja psykisk hälsa ses den länsövergripande handlingsplanen som ett komplement för att förstärka arbetet med suicidprevention. Att anta handlingsplanen i kommunen kan därmed skapa en röd tråd i arbetet. I och med att Sotenäs redan innehar en lokal strategi för suicidprevention redan kan denna behöva uppdateras framöver för att aktualisera strategin. Det ses som viktigt för att skapa den röda tråden med den länsgemensamma handlingsplanen, något som då kan stärka arbetet mot en nollvision ytterligare.

Konsekvensbeskrivning

Ekonomi

Ingen påverkan

Regelverk

Ingen påverkan

Organisation och personal

Ingen påverkan

Barnperspektiv

Suicid, suicidförsök samt psykisk ohälsa generellt bland närstående påverkar barn i allra högsta grad. Det är därmed av vikt att jobba med frågan för att minska suicid samt suicidförsök i kommunen för att minska det mänskliga lidandet för såväl personen själv som sina närstående, inkluderat barn. Det förekommer även skillnader inom suicid då bland annat unga tjejer är en riskgrupp för suicidförsök, det bör därmed även prioriteras riktade insatser för att minska suicid i såväl kommunen som regionen och nationen i stort.

Medborgarperspektiv

Genom handlingsplanen kan vi stärka vår lokala strategi för suicidprevention som kan bidra till att medborgarna bland annat får rätt stöd och hjälp i rätt situation för att motverka suicid.

Jämställdhetsperspektiv

Det förekommer en ojämställdhet mellan män och kvinnor inom suicid och suicidförsök, där suicidstatistik visar att män fullbordar i högre grad suicid medan det är högre andel kvinnor inom suicidförsök. Suicidpreventionsarbetet bör därmed fokuseras på könsnormer och attityder till psykisk ohälsa samt utarbeta dessa som en del i att minska suicid där handlingsplanen kan vara ett verktyg i det arbetet.

Sotenäs kommun

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta Handlingsplan för suicidprevention i Västra Götaland 2020 – 2025 och uppdrar åt Kommundirektören att aktualisera ”Strategi för det suicidpreventiva arbetet i Sotenäs kommun” till att bli en lokal handlingsplan för Sotenäs kommun 2021-2025.

Bilaga/Bilagor

Förbundsdirektionens sammanträdesprotokoll kommunalförbundet Fyrbodal
TU Västkoms styrelse
Handlingsplan suicidprevention
Strategi för det suicidpreventiva arbetet i Sotenäs kommun

Beslutet skickas till

Folkhälsostrateg
Ordförande Hållbarhetsrådet

Linda Sahlström Folkhälsostrateg	Anna-Lena Höglund Kanslichef

§ 97

Handlingsplan för suicidprevention

Inom ramen för den länsgemensamma Handlingsplanen psykisk hälsa 2018-2020 finns beskrivet att en länsgemensam handlingsplan för suicidprevention ska tas fram. Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en grund för kommunernas och regionens gemensamma suicidpreventiva arbete där även andra aktörer kan inkluderas.

En partsgemensam arbetsgrupp har arbetat fram en handlingsplan för suicidprevention och denna skickades i november 2019 på remiss till huvudmännen. Synpunkter som inkom har omhändertagits.

Ärendet föredrogs av Titti Andersson, teamchef Välfärdsutveckling.

Handlingar till ärendet bifogas protokollet.

Direktionen beslutar

Att rekommendera medlemskommunerna besluta att anta Handlingsplan för suicidprevention.

Beslutet expedieras till:

Medlemskommunerna i Fyrbodal
VästKom

2020-08-11
Anneli Assmundson Bjerde, VästKom

Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025

Förslag till ställningstagande

- VästKoms styrelse ställer sig bakom *Handlingsplan för suicidprevention 2020 - 2025* och rekommenderar kommunalförbunden att rekommendera kommunerna att ta beslut om handlingsplanen.

Ärendet

Inom ramen för den länsgemensamma handlingsplanen för psykisk hälsa 2018–2020 finns beskrivet att en länsgemensam handlingsplan för suicidprevention ska tas fram.

Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en grund för kommunernas och regionens gemensamma suicidpreventiva arbete där även andra aktörer kan inkluderas.

Styrgrupp psykisk hälsa tog under 2017 fram en uppdragshandling som Ann Söderström, Hälso- och sjukvårdsdirektör för Västra Götalandsregionen, VGR, och Thomas Jungbeck direktör för VästKom i januari 2018 ställde sig bakom.

En partsgemensam arbetsgrupp tillsattes för uppdraget och processledare från VästKom och VGR utsågs att leda arbetet. Det Politiska Samrådsorganet, SRO skickade 2019-11-01 förslaget till handlingsplan för suicidprevention på remiss till huvudmännen. Remissvar inkom från 33 kommuner, 14 nämnder och styrelser i VGR samt tre brukarorganisationer. Styrgrupp för länsgemensam handlingsplan psykisk hälsa omhändertog synpunkterna och ställde sig 2020-03-05 bakom handlingsplanen. Därefter har Vårdsamverkan Västra Götaland, VVG, samt SRO per capsulam via e-post ställt sig bakom handlingsplanen.

Göteborg 2020-08-11

Ann-Charlotte Järnström
Verkställande Direktör, VästKom

Anneli Assmundson Bjerde
Chef välfärdsutveckling, VästKom

Bilagor:

Handlingsplan för suicidprevention
Användarmanual - Handlingsplan för suicidprevention

2020

Det goda livet
i Västra Götaland

Handlingsplan för suicidprevention

2020-2025

2025

Innehåll

Bakgrund 2
Mål för suicid prevention i Västra Götaland 2
Syfte 2
Process för framtagande 3
Struktur för samverkan inom psykisk hälsa 3
Genomförande 3
Uppföljning 4
Aktiviteter 4

Bakgrund

Orden suicid och självmord används oftast synonymt och syftar båda på en handling för att medvetet orsaka sin egen död. Eftersom ordet självmord kan uppfattas ge anspelningar på kriminell handling har vi i den här handlingsplanen valt att använda ordet suicid.

Suicid är ett komplext problem
Suicid är ett komplext samhälls- och folkhälsoproblem, som kräver många olika angreppssätt. Suicid är i sig ingen sjukdom. Det är inte ens nödvändigt att psykisk sjukdom ligger bakom. Däremot är psykisk sjukdom eller någon form av psykisk ohälsa en vanlig riskfaktor för suicid.
Suicidalitet är ett samlingsbegrepp för suicidtankar, suicidförsök och fullbordade suicid. Suicidalt beteende påverkas av biologiska-, psykologiska-, sociologiska- och omgivningsfaktorer. Statistiskt sett tar drygt tre svenskar sitt liv varje dag. Suicid genomförs främst av män och äldre personer, medan suicidförsök främst genomförs av kvinnor och yngre.

Varje år tar cirka 200 personer i Västra Götaland sitt liv
I Sverige har antalet suicid kontinuerligt minskat i befolkningen sedan mitten av 1980-talet men planat ut det sista decenniet. I gruppen 15-24 år har antalet legat på en oförändrad nivå. I Västra Götaland inträffar cirka 200 suicid varje år och uppskattningsvis görs 2000 suicidförsök. Vid suicidförsök finns ett större mörkertal än vid fullbordat suicid eftersom alla personer som gör suicidförsök inte söker sjukvård och därför inte registreras.

Resultat kräver långsiktigt arbete
Ett nationellt handlingsprogram beslutades av riksdagen 2008 för arbetet med att minska suicid.[1] Den nationella visionen för suicidprevention innebär att ”ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen”. För att detta mål ska kunna nås krävs insatser på såväl individ- som på befolkningsnivå nationellt, regionalt och lokalt.

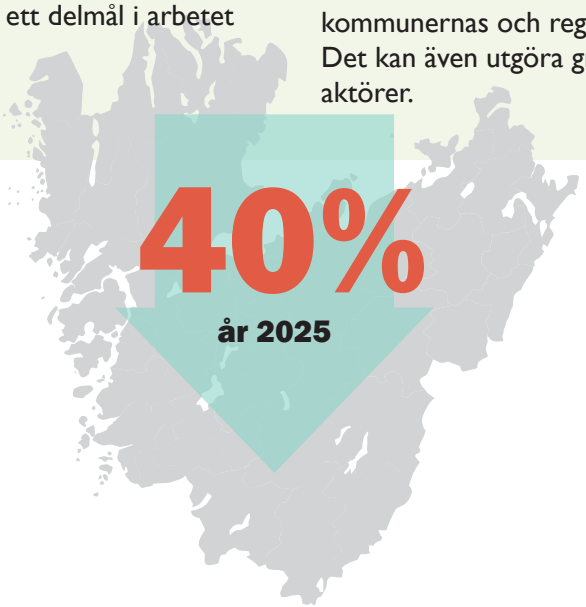
Att förebygga suicid är inte bara ett sätt att ge hjälp i livsfarliga situationer utan innebär även ett långsiktigt arbete för att få ner antalet suicid och suicidförsök. Det kan handla om att tidigt observera varningssignaler, identifiera, remittera, ge stöd till individer och grupper i särskilt utsatta situationer samt att utbilda personal. Varje liv som kan räddas är en framgång. Därför är det viktigt att förebygga suicid till skydd för livet.

I Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020 anges målet; Nollvision om suicid i Västra Götaland.[2] Denna handlingsplan har samma vision.

[1] www.folkhalsomyndigheten.se, www.suicidprevention.se
[2] Det goda livet i Västra Götaland Handlingsplan psykisk hälsa 2018-2020

Mål för suicidprevention i Västra Götaland

Antalet suicid i Västra Götaland ska minska med 40 procent till år 2025. Detta mål är ett delmål i arbetet med nollvisionen.

Syfte

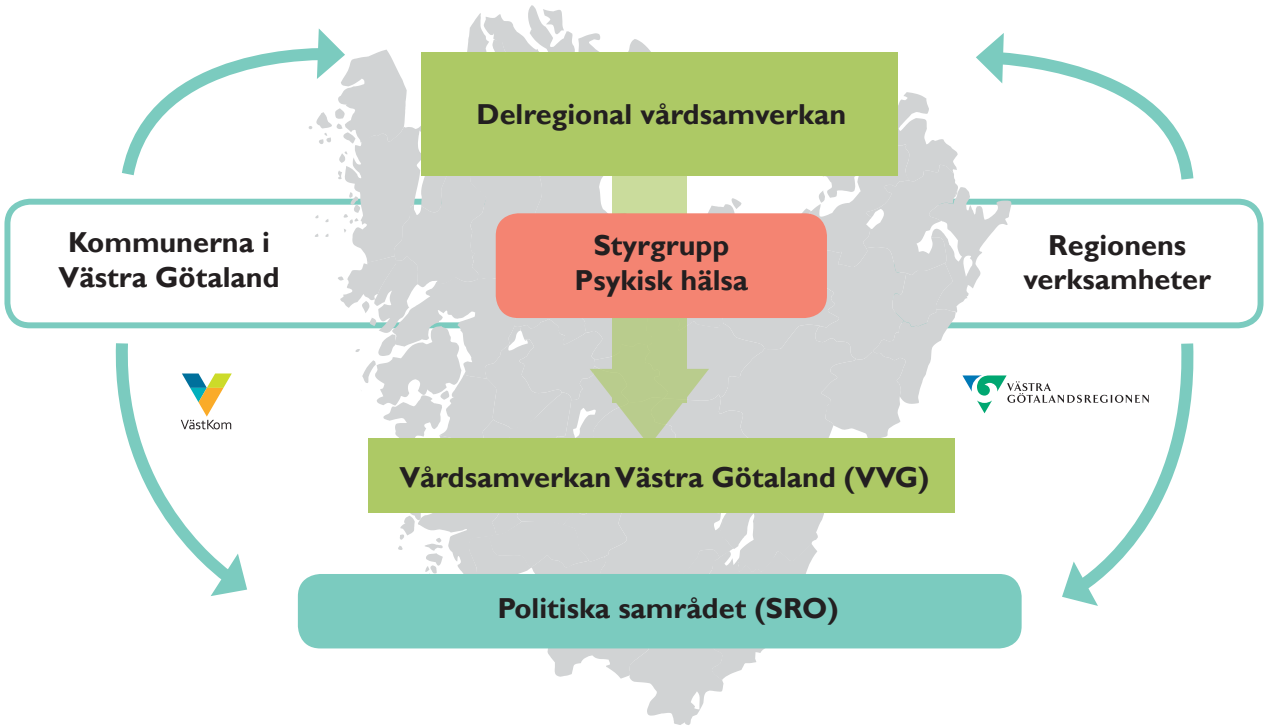
Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunernas och regionens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer.

Process för framtagande

Handlingsplanens innehåll har processats fram genom ett rådslag den 14 september 2018 med företrädare för civilsamhället, polis och tjänstepersoner från båda huvudmännen. Syftet var att identifiera vad som behöver göras för att minska suicidtalet samt att skapa delaktighet och förankring i det arbete som ska göras. På rådslaget identifierades sex områden för att främja psykisk hälsa, motverka psykisk ohälsa och suicid samt erbjuda insatser till de som drabbats. En partsammansatt arbetsgrupp har sedan jobbat vidare med förslagen.

Struktur för samverkan inom psykisk hälsa i Västra Götaland

I Västra Götaland sker samverkan mellan parterna på tre nivåer: lokalt, delregionalt och regionalt.

Genomförande

Sedan 2018 pågår ett arbete inom ramen för delregional och lokal vårdsamverkan med genomförande av Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa. På samma vis förväntas denna plan omhändertas delregionalt och lokalt.

För att uppnå det länsgemensamma målet för denna handlingsplan – att minska antalet suicid med 40 % till 2025 – och att sträva mot nollvision om suicid i Västra Götaland behövs insatser utifrån dels ett befolkningsperspektiv, dels ett individperspektiv. Perspektiven kompletterar varandra och båda är nödvändiga för att ett suicidpreventivt arbete ska kunna ge effekt. Det befolkningsinriktade arbetet omfattar många olika samhällsaktörer och syftar till att skapa mindre riskutsatta miljöer, öka människors medvetenhet om suicidproblematik och försöka undanröja de tabun som suicid omgärdas av. Det individinriktade arbetet bedrivs både inom kommunerna och inom hälso- och sjukvården och syftar till att öka kunskapen om att stödja personer med risk för suicid på bästa sätt.

Delregionala och lokala handlingsplaner

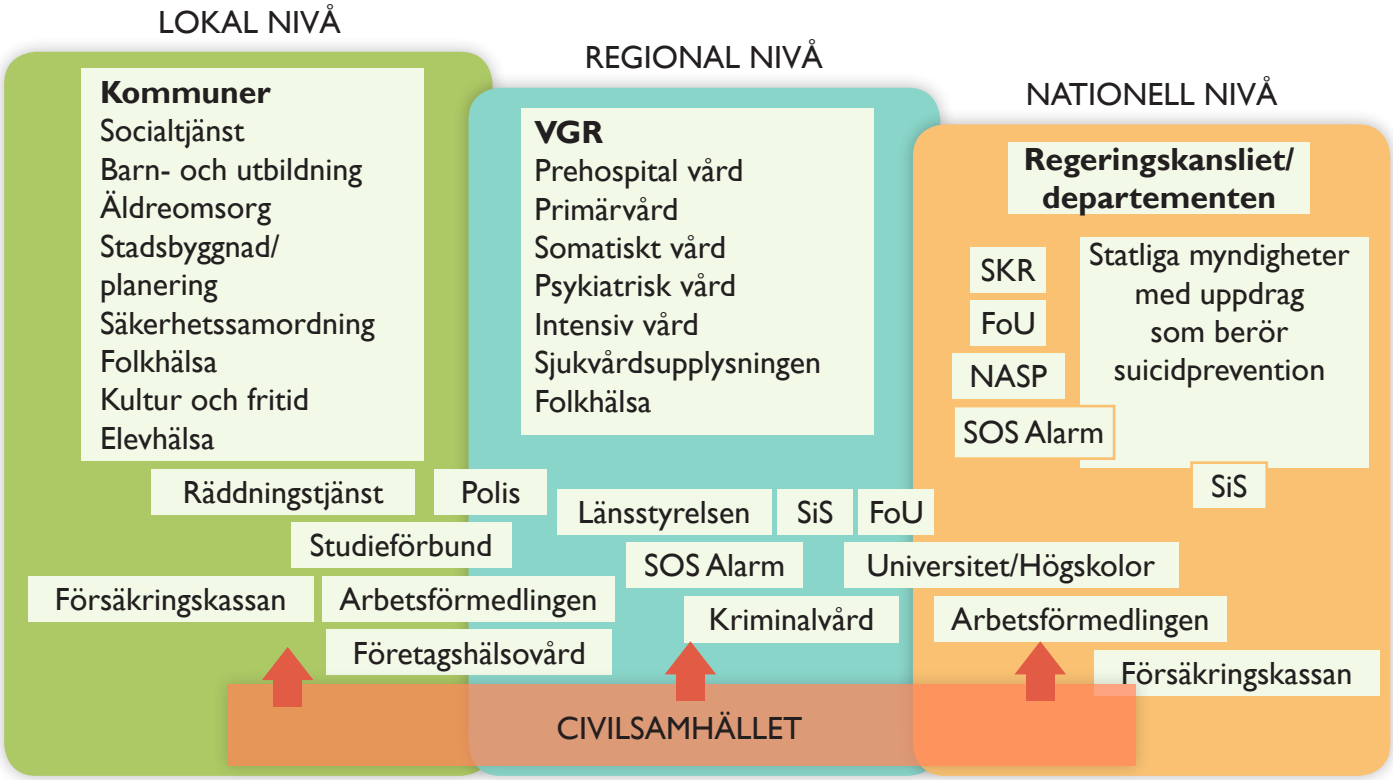
Denna handlingsplan på länsnivå utgör en gemensam grund för Västra Götalandsregionens och kommunernas suicidpreventiva arbete och framtagande av delregionala/lokala handlingsplaner.

Många samhällsaktörer bidrar, och behöver fortsätta bidra, i det suicidpreventiva arbetet för att nå mål och vision.

Uppföljning

Styrgrupp för Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa ansvarar för uppföljning av denna handlingsplan. För att följa handlingsplanens mål över tid har ett antal indikatorer valts ut. Målsättningen är att indikatorerna ska göra det möjligt att jämföra processer och resultat, och därigenom stimulera och initiera förbättringsarbetet. Varje delregional eller lokal vårdsamverkan kan med fördel identifiera egna indikatorer för den uppföljning/utveckling man vill se. Till handlingsplanen medföljer ett dokument som visar vad som ska följas upp och av vem.

Aktörer

Aktiviteter

För att nå målet om att minska antalet suicid i länet krävs ett långsiktigt arbete som integreras i ordinarie verksamhet i såväl kommunernas som regionens alla verksamheter.

Områden som identifierades i samband med det inledande rådslaget utgör grund för handlingsplanens aktiviteter.

- **Lokal handlingsplan som involverar nyckelaktörer**
- **Höjd kunskapsnivå**
- **Prioritera suicidprevention på ledningsnivå**
- **Ökad samordning och tillgänglighet till professionella insatser på alla nivåer**
- **Ta vara på civilsamhällets engagemang och kunskap**
- **Lära av händelseanalyser vid suicid**

1. Lokal handlingsplan som involverar nyckelaktörer

Medarbetare i kommunerna och regionen som möter patienter/brukare i sin vardag har en viktig uppgift i att uppmärksamma när personer visar tecken på risk för suicid.

Det suicidpreventiva arbetet ska bedrivas inom ramen för befintlig samverkansstruktur. Handlingsplanen ska innehålla gemensamma mål, aktiviteter, mått på förväntat resultat samt ange former för samverkan. Arbetet ska bl a bygga på antagna avtal och överenskommelser.[3]

Andra viktiga nyckelaktörer i det suicidpreventiva arbetet är Länsstyrelsen, Trafikverket, SOS Alarm, Räddningstjänsten, Polismyndigheten, Kriminalvården, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, företagshälsovård, lärosäten samt aktörer inom civilsamhället t ex trossamfund och ideella organisationer.

Indikatorer

> Lokal handlingsplan för suicidprevention.

[3] T ex: Riktlinje för samordnad individuell plan, SIP och Överenskommelse om samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk av alkohol och droger och spel om pengar.

2. Höjd kunskapsnivå

Kunskapsnivån om riskfaktorer för psykisk ohälsa och suicid behöver öka. Vissa särskilt sårbara grupper i samhället har en ökad risk för suicid t ex minoritetsgrupper, funktionsnedsatta, vissa åldersgrupper och närstående till personer som begått suicid. Även riskbruk och missbruk är riskfaktorer som är viktiga att väga in.

Utbildningsinsatser behövs för personal som kommer i kontakt med suicidnära personer inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten, förskola/skola, äldreomsorg, räddningstjänst med flera. Fortbildningar behöver därför riktas till olika målgrupper och ges på ett organiserat sätt till personal inom kommun, primär- och specialistvård.

Generellt sett behövs också ökad kunskap hos allmänheten för att minska fördomar, stigmatisering och vart hjälp finns att få.

Indikatorer

> Antal suicid i Västra Götaland fördelat på kön och ålder.

> Antal lokala handlingsplaner som innehåller aktiviteter i syfte att höja kunskapsnivån hos medarbetare.

Länsgemensam aktivitet

– Aktivera informationskampanjen Steg för livet.
– Planera fortbildningsinsatser, t ex. Aktion Livräddning, Första hjälpen till psykisk hälsa/MHFA, och Psyk-E bas Suicid.
– Ta fram yrkesspecifika fortbildningar i suicidriskbedömning och utarbeta krisplan.

3. Prioritera suicidprevention på ledningsnivå

Beslutsfattare, chefer och ledare måste ha goda kunskaper om suicidförebyggande arbete. De har en central roll för att skapa förutsättningar i form av tid, resurser, utrymme och kontinuitet. Detta krävs för att säkerställa att det suicidpreventiva arbetet prioriteras och att denna handlingsplan omsätts i praktiken.

Indikatorer

> Antal lokala handlingsplaner som innehåller aktiviteter riktade till beslutsfattare, chefer och ledare.

4. Ökad samordning och tillgänglighet till professionella insatser på alla nivåer

Personer med psykisk ohälsa och förhöjd risk för suicid ska ges kompetent hjälp och stöd oavsett var behovet identifieras. Det ska finnas kända och fungerande rutiner för detta och för att slussa vidare personer när det behövs. Tillgängligheten till vård och stöd ska vara god oavsett ålder. För personer med mer omfattande behov av hjälp krävs god tillgänglighet till såväl psykiatrisk som somatisk specialistvård.

Personer som har behov av samordnade insatser ska erbjudas en Samordnad individuell plan (SIP). En SIP säkerställer att den enskilde får sina behov tillgodosedda när både kommun och region ansvarar för insatser. En SIP gör den enskilde och närstående delaktiga i planeringen av insatser från kommun och hälso- och sjukvård, och ansvarsfördelningen blir tydlig.

Indikatorer

> Upprättande av SIP i befolkningen.
> Antal personer som besöker primärvården för psykisk ohälsa.
> Andel personer som får specialistpsykiatrisk vård inom tiden för vårdgarantin.
> Upprättande av krisplaner inom specialistpsykiatrin.

5. Ta vara på civilsamhällets engagemang och kunskap

Civilsamhället och offentliga verksamheter behöver samverka för att motverka stigmatisering och göra det lättare att samtala om psykisk ohälsa och suicid. Det finns flera intresseorganisationer som arbetar med att skapa engagemang, kunskap och dialog. De har en viktig funktion i det suicidpreventiva arbetet. Deras informations- och utbildningsinsatser samt opinionsbildning förstärker och kompletterar insatser från staten, regionerna och kommunerna.

Indikatorer

> Antal lokala handlingsplaner som innehåller aktiviteter som innefattar samarbete med civilsamhället.

6. Lära av händelseanalyser vid suicid

Händelseanalyser ökar kunskapen om den suicidala processen och identifierar förbättringsområden samt bidrar till att utveckla det förebyggande arbetet. En händelseanalys är också en viktig del av stöd och återkoppling till närstående, personalgrupper eller andra efterlevande. I de fall som en individ som begår suicid har insatser från region och kommun bör en gemensam händelseanalys göras.

Händelseanalyser i samverkan med närstående och berörda parter ger en mer detaljerad bild av suicid och dess orsaker. En gemensam händelseanalys kan även identifiera förbättringsområden mellan verksamheterna, till exempel när det gäller samverkan eller kommunikation.

Indikatorer

> Antal lokala vårdsamverkansgrupper som gör händelseanalyser vid suicid.

På vardsamverkan.se hittar du

> Handlingsplan för suicidprevention

> Handlingsplan för psykisk hälsa

... och mycket mer!

VästKom
VÄSTSVENSKA KOMMUNALFÖRBUNDENS SAMORGANISATION

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

NSPHiG
Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Göteborg

Grafisk formgivning: Josefin Lantz, 2020

Sotenäs kommun

Datum: 2017-04-20

Strategi för det suicidpreventiva arbetet i Sotenäs kommun

Antagen i Kommunfullmäktige 2017-04-20

www.sotenas.se
Sotenäs kommun, 456 80 Kungshamn | Besöksadress: Parkgatan 46 | 0523-66 40 00 | fax: 0523-66 45 09 | info@sotenas.se

Datum: 2017-04-20

Strategi för suicidprevention i Sotenäs kommun

Inledning

Suicid och suicidförsök är ett stort folkhälsoproblem och den vanligaste dödsorsaken bland män i åldersgruppen 15-44 år i Sverige. Varje år väljer ca 1500 personer att ta sitt liv, vilket innebär att var sjätte timma tar någon sitt liv. Det är fem gånger så många som omkommer i vägtrafiken.

Under de senaste 15 åren har självmordstalet i Sverige minskat med ca 20 %. Den positiva trenden i Sverige gäller dock inte ungdomar och unga vuxna. I åldersgruppen 15-24 år har självmorden legat på samma nivå under en lång tid och är den vanligaste dödsorsaken i den åldersgruppen. Bland unga flickor har suicidförsöken ökat.

Suicid går att förebygga och samhällets förebyggande insatser för att motverka psykisk ohälsa och samhällets olika system för att hantera risker för suicid måste ständigt förbättras. Ingen människa ska behöva hamna i en situation där den enda utvägen upplevs vara att ta sitt liv.

Riksdagen antog i juni 2008 ett nationellt handlingsprogram för suicidprevention. I handlingsprogrammet presenteras nio åtgärdsområden för hur antalet suicid ska minska. De utgår från dels ett individperspektiv, dels ett befolkningsperspektiv. Perspektiven kompletterar varandra och båda är nödvändiga för att ett förebyggande arbete ska kunna ge effekt. Det individinriktade arbetet bedrivs i huvudsak inom hälso- och sjukvården, för att på bästa sätt stödja personer med risk för suicid. Det befolkningsinriktade arbetet omfattar många olika samhällsaktörer och syftar till att skapa stödjande och mindre riskutsatta miljöer. Det handlar också om att öka människors medvetenhet om självmordsproblematik och att försöka undanröja de tabun som suicid omgärdas av.

Nationella strategiska åtgärdsområden för att förebygga suicid:

1. Insatser som främjar goda livschanser för mindre gynnade grupper
2. Insatser som minskar alkoholkonsumtionen i befolkningen och i högriskgrupper för självmord.
3. Minskad tillgänglighet till medel och metoder för självmord.
4. Självmordsprevention som hantering av psykologiska misstag.
5. Medicinska, psykologiska och psykosociala insatser.
6. Spridning av kunskap om evidensbaserade metoder för att minska självmord.
7. Kompetenshöjning hos personal och andra nyckelpersoner i vård och omhändertagande av personer med självmordsproblematik.
8. Händelseanalyser av lex Maria anmälningar
9. Stöd till frivilligorganisationer

Datum: 2017-04-20

Kommunalt arbete med suicidprevention

Den senaste forskningen har visat att självmordsprevention måste omfatta åtgärder inom en rad fält, allt från att skapa de bästa möjliga uppväxtvillkor för barn och unga till en effektiv behandling av psykiska störningar och sjukdomar samt kontroll av miljörelaterade riskfaktorer.

Främjande av psykisk hälsa omfattar en rad olika strategier som kan tillämpas på individnivå, samhällsnivå eller båda dessa nivåer. Strategier som är inriktade på individer syftar till att öka den känslomässiga återhämtningsförmågan och minska sårbarheten för psykisk ohälsa genom att utveckla personliga färdigheter, självkänsla, copingstrategier, problemlösningsförmåga och självhjälp. Detta leder i sin tur till en förbättrad förmåga att hantera övergångar i livet och stress. Exempel på sådana strategier är preventionsprogram i skolor och webbaserade självhjälpsverktyg.

Kommunen har avgörande inflytande på verksamheterna inom skola och förskola. Det är viktigt att i dessa verksamheter optimera möjligheterna att främja barnets kompetensutveckling för att bidra till en minskad suicidrisk inom alla grupper.

Att hitta lämpliga sätt att sprida information och öka medvetenheten är grundläggande för de flesta typer av folkhälsoinsatser. Detta är också vad som fordras för att lyckas med självmordsprevention.

På samhällsnivå är strategierna för att främja psykisk hälsa inriktade på social integrering och sammanhållning. De kan innefatta att öka medvetenheten, minska stigmatisering och diskriminering och bygga upp stödjande miljöer i t.ex. skolor, arbetsplatser, idrottsklubbar, fritidsgårdar, träffpunkter, äldreboenden m.m.

Mål med arbetet

Målet är att antalet suicid och suicidförsök ska minska i Sotenäs kommun.

Skulle någon ändå försöka ta sitt liv ska det finnas upparbetade rutiner för att på bästa sätt kunna avbryta själva handlingen så att vederbörande kan ges det stöd som behövs.

Anhöriga och efterlevande ska erbjudas bästa möjliga stöd under och efter ett suicidförsök eller fullbordat suicid.

Datum: 2017-04-20

Strategier för Sotenäs arbete med suicidprevention

1. **Ökad kunskap om suicid och suicidprevention i våra verksamheter.**

Personal inom kommunens verksamheter som kommer i kontakt mer barn, ungdomar och vuxna måste ha kunskaper och färdigheter i att identifiera självmordsproblematik t ex genom att känna igen tecken på ökad suicidrisk samt veta vilka åtgärder som behövs.

2. **God beredskap för hantering av ev suicid och suicidförsök i våra verksamheter**

Väl upparbetade rutiner och riktlinjer för hur personalen ska agera vid suicidförsök och fullbordat suicid ska finnas och vara väl implementerade. Stöddokument och checklistor ska alla finnas lättillgängliga på berörda verksamheter och i boenden.

3. **Samverkan med vårdinrättningar**

Nätverk och ökad samverkan mellan kommun och vårdinrättningar i syfte att förhindra suicid och hantera suicid bör upparbetas.

4. **Främja psykisk hälsa**

Strategier och insatser för att främja psykisk hälsa kan bidra till att förebygga suicid eftersom de ofta är effektiva när det gäller att förbättra skyddsfaktorer för suicidalt beteende som återhämtningsförmåga, social integration och trygga miljöer.

5. **Erbjuda stöd till efterlevande**

Människor som har förlorat en anhörig eller partner i suicid löper större risk att utveckla fysiska och psykiska sjukdomar och suicidalt beteende. Stöd till efterlevande bör kunna utvecklas och erbjudas.

Stödmaterial:

http://www.vgregion.se/upload/Folkh%c3%a4lsa/Suicid/Verktyg%20f%c3%b6r%20skolor%20Suicidprevention%20i%20skolan%20-%20f%c3%b6rebyggande%20arbete%20och%20%c3%a5tg%c3%a4rder%20efter%20intr%c3%a4ffat%20suicid.pdf

Eurogenas verktyg för skolor

Bilaga:

- Stöd och hjälp
- Checklista /larmlista

Datum: 2016-11-15

Larmkedja/Checklista vid suicidförsök

Vid omhändertagande av personer som har förberett suicidhandling, genomfört suicidförsök eller fullbordat suicid.

Vad gör jag i det akuta skedet?

Larma 112 och sätt igång omedelbara livräddningsförsök.

Vid ett larm till SOS larmas Polis, Ambulans och Räddningstjänst. Ofta är Räddningstjänsten först på plats och har möjlighet att t ex stoppa trafik.

På skadeplatsen

1. Avbryt självskadehandlingen, begränsa och hindra fortsatt skada.
2. Vid behov påbörja HLR
3. Vid ev förgiftning – var medveten om att det inte är alla mediciner man blir trött eller medvetslös av. I vissa fall tar det lång tid innan effekt av en ev överdos kan ses.
4. Vid förgiftning, leta efter medicinburkar och ev medicinlistor
5. Säkra platsen genom att undanröja skadliga saker t ex rakblad, knivar eller dyl
6. Alla har rätt att med hänvisning till nödvärn hindra en person från att skada sig själv eller annan person. Man får använda det våld som är nödvändigt men inte övervåld.
7. Ta hand om den berörde genom att:
    - Försök behålla lugnet
    - Ha tid
    - Lyssna
    - Visa respekt
    - Skapa avskildhet

Få personen till vård

1. Många personer har gjort en suicidhandling som ett försök att få hjälp och vård och följer gärna med polis eller ambulans till sjukvård och läkare.
2. Polisen kan enligt polislagen § 11 omhänderta en person för att föra hen till en läkarundersökning men det är begränsat lagligt stöd för tvång i denna situation.

Om personen nekar att följa med för vård/bedömning eller avviker från platsen:

1. Kontakta vårdcentral på dagtid eller 1177 övrig tid för begäran om att läkare kommer till plats och gör en bedömning om eventuellt vårdintyg.
2. Polis omhändertar enligt PL § 11
3. Om det befaras att personen avviker för att utföra suicidförsök på annan plats bör personen efterlysas via polis.

Transport av suicidperson

Typ av transport till vårdinrättning ska ske med hänsyn till personens tillstånd.

1. En suicidbenägen person ska aldrig resa ensam till sjukhus.
2. Anhöriga kan ombesörja transporten om personen inte är skadad och bedömningen är att de kan genomförs resan ensamma.
3. Ambulans om det föreligger skada eller förgiftning.
4. Polistransport om personen inte vill åka med för vård eller om det finns risk av personen avviker.

Efter det akuta skedet

1. Ta hand om ev andra vårdtagare eller personer.
2. Kontakta närmaste chef som i sin tur informerar övrig personal.
3. Kontakta anhöriga och/eller ev gode män.
4. En eventuell anmälan enligt Lex Maria görs av MAS, medicinskt ansvarig sjuksköterska..

Stöd till anhöriga och efterlevande

Vid suicidförsök eller vid fullbordad suicid bör anhöriga inte lämnas ensamma. Stöd kan fås av kyrkan, vårdcentraler, elevhälsa, ungdomsmottagning och nedanstående organisationer:

- **SPES -** www.spes.nu : Riksförbundet för suicidprevention och efterlevandes stöd. Organisation för den som är närstående till någon som tagit sitt liv.
- **SuicideZero** – www.suicidezero.se : Ideell organisation som arbetar för att radikalt minska självmorden.
- **MIND** - https://mind.se/sjalvmordslinjen/sjalvmordslinjen/
- **Nationella hjälplinjen**
  Tel: 020-22 00 60. Alla dagar kl.13-22
- **Jourhavande medmänniska**
  Tel: 08-702 16 80. Alla dagar 21-06.
- **Jourhavande präst**: https://www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprast
- **Vårdguiden 1177** www.1177.se
- **Suicidprevention i Väst** - http://www.suicidprev.com/

Datum: 2016-10-04

Suicid – hjälp och stöd

Källa: Nationellt Centrum för suicidprevention och forskning, Karolinska Institutet

Varför tänker någon på självmord?

En människa som tänker på självmord känner sig ofta isolerad och ensam och kan uppleva att inget och ingen kan hjälpa eller förstå hans eller hennes psykiska smärta. När man inte kan se något annat sätt att handskas med denna förtvivlan och smärta, kan självmord förefalla som den enda utvägen. När allt upplevs hopplöst kan det kännas som om det inte finns något val.

Att prata om självmord är ett skydd för livet - Du kan hjälpa någon som tänker ta sitt liv

Riskfaktorer och varningssignaler

Kritiska livshändelser som till exempel:

- Förlust av en närstående, en relation, av arbete, status, pengar.
- En större besvikelse, misslyckad examen eller tentamen, utebliven befordran, mobbning, kränkning.
- Sjukdom som depression, psykoser, allvarliga kroppsliga sjukdomar, missbruk.

Förändringar i beteendet

Var alltid uppmärksam på om någon inte längre är sig lik eller får dig att känna dig orolig. Om personen är lynnig, ledsen och tillbakadragen, talar om hopplöshetskänslor, känner sig hjälplös och värdelös, inte längre bryr sig lika mycket om sitt utseende, uttrycker tankar om döden genom teckningar, berättelser, sånger och tar avsked av folk i sin omgivning och/eller ger bort ägodelar. En del ägnar sig åt riskfyllt och självdestruktivt beteende. Ibland kan en självmordsnära person upplevas som ovanligt lugn av sin omgivning. Var uppmärksam på detta då det kan tyda på ett tyst beslut att fullfölja sin självmordsplan.

Vad kan man göra för att hjälpa?

De flesta som tänker på att ta sitt liv, tar sig igenom den krisen. Hjälp och stöd från familj och vänner samt professionella är ofta en viktig del i det. Här kommer några råd.

1. Gör någonting nu

Du kan rädda liv genom att räcka ut en hjälpande hand. Förutsätt inte att det blir bättre/går över utan hjälp eller att han/hon söker hjälp på egen hand.

2. Var medveten om dina egna reaktioner

En vanlig reaktion är rädsla och en impuls att ignorera situationen och hoppas på att den går över av sig själv. Om du reagerar så kan det vara bra att ta hjälp av någon du litar på för att kunna återfå möjligheten att vara till stöd. Du kan också få ett behov av att hitta en snabb lösning för att få henne/honom att må bättre.

3. Var tillgänglig

Tillbringa tid tillsammans med honom/henne och visa omsorg och omtanke utan att vara dömande, arg eller upprörd. Be honom/henne berätta - lyssna noga. En del problem känns mer hanterbara när man har satt ord på dem.

4. Fråga om självmord

Det enda sättet att ta reda på om någon tänker på självmord är att fråga om det. Det kan kännas svårt, men du visar att du har lagt märke till något och har lyssnat. Att tala om självmord kommer inte väcka den björn som sover, det uppmuntrar istället till att tala om känslorna och känns ofta som en lättnad. Det är endast genom att samtala med personen om vad det är som pågår som denne kan fås att söka den hjälp som behövs. Gör inte någon överenskommelse om att någons självmordstankar skall vara en hemlighet.

5. Kontrollera säkerhet

Om någon tänker ta sitt liv är det viktigt att veta hur mycket och länge dessa tankar funnits. Du kan till exempel ställa följande frågor:

- Har du tänkt ut hur och när du skall begå självmord?
- Har du tillgång till medel eller tänkt skaffa dig medel för att utföra din plan?
- Vilken hjälp har du tillgång till för att kunna må bättre och att känna dig tryggare?

Fråga också hur du kan hjälpa och stötta honom/henne för att få stöd, livsglädje och kraft hos familj, vänner, husdjur, religiösa övertygelser, egen inre styrka.

6. Fatta beslut om vad du skall göra och hur ni skall lösa den nuvarande situationen

Nu när du har tagit reda på hur det står till med hans/hennes säkerhet, är det dags att tillsammans diskutera nästa steg. Du kan behöva hjälp av andra för att uppmuntra

honom/henne att skaffa professionell hjälp - eller att ta ett första steg till hjälp från exempelvis en partner, föräldrar eller nära vänner.

Första hjälpen till psykisk hälsa

- Bedöm situationen, ta kontakt
- Lyssna öppet och fördomsfritt
- Erbjud stöd och information
- Uppmuntra personen att söka professionell hjälp
- Stöd personen att skaffa andra hjälpresurser

7. Här finns det stöd och hjälp

- Vårdcentral eller annan läkarmottagning
- Psykiatrisk mottagning
- Elevhälsa och övrig personal på skolor och förskolor
- Ungdomsmottagning
- Präst, diakon

Du kan hjälpa personen att förbereda sig inför samtalet när han/hon har bestämt sig för att tala med någon. Erbjud dig att följa med. Efter samtalet måste du kontrollera att frågan om självmord togs upp samt fråga vilken hjälp som erbjöds. Hjälp personen att följa upp de rekommendationer som finns att tillgå.

8. Förmedla hopp - trösta - be om ett löfte

Självmordstankar återkommer ofta och när de gör det är det viktigt för personen i fråga att be om hjälp och berätta för någon om sina känslor. Be personen lova att be om hjälp. Det gör det mer sannolikt att han/hon faktiskt gör det. Visa ditt engagemang och din vilja att förstå - förmedla hopp.

9. Ta hand om dig själv

Du som hjälper någon som har självmordstankar måste se till att ta hand om dig själv, eftersom det är känslomässigt påfrestande att vara ett stöd till någon som är självmordsbenägen och särskilt under en längre tid. Se till att inte vara ensam om detta, att du har någon att tala med, till exempel vänner, familj eller någon som är professionell.

10. Stanna kvar

Självmordstankar försvinner inte utan att den självmordsnära personen upplever någon form av förändring i livet. Livssituationen, känslorna och tankarna kring suicid kan förändras. Upplevelsen av stöd kan vara en hjälp att hantera självmordstankarna. Det är viktigt att familj, vänner och andra viktiga personer finns kvar på ett aktivt sätt. Självmordstankar försvinner inte av sig själva. Man behöver hjälp att ta sig ur självmordstankar. Du kan hjälpa!

Några vanliga myter om självmord

Faran med myter och vanföreställningar är att de hindrar oss från att handla på ett riktigt sätt. Kring självmord är myterna och vanföreställningarna dessutom många. Här är några exempel:

1. Självmord grundar sig ofta på rationella tankar om livets värde

De flesta självmordshandlingar inträffar under inflytande av psykiska störningar eller missbruk. Det visar majoriteten av de uppföljningar som gjorts efter självmord. Många självmordsförsök är dessutom impulshandlingar och sker innan den drabbade hunnit tänka igenom situationen.

2. Det går aldrig att hindra en person som har bestämt sig

Mellan 85 och 90 procent av dem som gjort allvarliga självmordsförsök avlider inte av självmord senare i livet. Även de mest allvarliga självmordstankar kommer och går. Många av dem som överlevt ett självmordsförsök frågar sig efteråt: "Hur kunde jag tänka så?" Det är lätt att underskatta människors livsvilja. För även om det är lätt att ta livet av sig - rent tekniskt - så är det psykologiskt svårt.

3. De som talar om självmord gör det inte

De flesta som begår självmord har tidigare pratat om det. Däremot är det inte alltid som omgivningen har fångat upp budskapet. De som antyder självmordsplaner tror nämligen ofta att de är tydligare än vad de är.

4. Självmord inträffar plötsligt utan förvarning

De flesta självmord har en lång förhistoria. Självmordsprocessen kan pågå i flera år och inleds med självmordstankar som blir allvarliga och leder till självmordsförsök. I vissa fall avslutas processen med ett fullbordat självmord. Den långdragna processen gör att det är möjligt att finna åtgärder för att bryta den.

5. Samtal om självmord kan "väcka den björn som sover"

Att tala om självmord innebär inte att man "sätter griller i huvudet" på människor. Däremot kan det få till följd att slumrande självmordstankar kommer upp till ytan, vilket kan vara bra. När tankarna blir medvetna, blir vi nämligen också medvetna om att vi behöver söka hjälp.

6. Inte konstigt att självmorden ökar, så som samhället ser ut numera

Den största självmordsökningen i Sverige inträffade under 1700- och slutet av 1800-talet. Viss ökning uppmättes också under 1950- och 1960-talen, men sedan mitten av 1970-talet har siffrorna börjat sjunka

Litteratur: Om livet känns hopplöst. Stöd till självmordsnära medmänniskor kan beställas av Folkhälsomyndigheten

Ytterligare information och material

WHO:s stödmaterial för självmordsprevention

Världshälsoorganisationen har utarbetat stödmaterial för blåljusorganisationer, läkare, journalister och medier, skolan, primärvården, kriminalvården, för efterlevande och för arbetsplatsen. http://ki.se/nasp/stodmaterial-om-sjalvmordsprevention

Hjälplinjer - behöver du någon som lyssnar?

Mind: Ideell förening som arbetar för psykisk hälsa och stödjer människor i kris

Självmordslinjen: Öppet dygnet runt alla dagar, tel 90101 och chatt
Föräldratelefonen: Vardagar klockan 10-15, tel 020-85 20 00
Äldretelefonen: Vardagar klockan 10-15, tel 020-22 22 33

Nationella hjälplinjen: Alla dagar klockan 13-22, tel 020-22 00 60

Barnens rätt i samhället (BRIS)
- Barnens telefon: Alla dagar 10-22 (stängd onsdagar klockan 13-16) tel 116 111
- Vuxnas telefon - om barn: Måndag och torsdag klockan 13-16, tisdag, onsdag och fredag klockan 9-12. Tel 077-150 50 50

HBTQ kojan: funderingar kring bi- och homosexualitet

Röda Korset: Alla dagar klockan 14-22, tel 0771-900 800

Jourhavande präst
Telefonstöd, via 112: Alla dagar, klockan 21-06
Chattstöd: Måndag-torsdag, klockan 20-00.

Jourhavande Kompis (Röda Korset): Chatta vardagar klockan 18-22 och helger klockan 14-18

Jourhavande Medmänniska: Alla dagar klockan 21-06, tel 08-702 16 80

SPES - för efterlevande anhöriga

Riksförbundet för Suicid Prevention och Efterlevandes Stöd - SPES finns till för alla som mist en familjemedlem, släkting, partner eller god vän genom självmord.

SPES arbetar på ett nationellt, regionalt och lokalt plan, bland annat genom kontaktpersoner, telefonjouren som är öppen varje dag under kvällstid, utbildningar, träffar och självhjälpsgrupper samt med information och attitydförändring.

SPES har telefonjour alla dagar 19-22, på telefonnummer: 08-34 58 73

www.spes.se

BRIS stödhelger

När en förälder dör blir ingenting sig likt i familjen. Sorgen och saknaden är stor och nya tankar och känslor tränger sig på. Om den som dog dessutom tog sitt liv kommer ytterligare komplicerade tankar och frågor. Vissa saker kan man inte prata med släkt och vänner om utan bara med dem som har varit med om ungefär samma sak. Att få prata om tankar och känslor tillsammans i grupp är för många till stor hjälp när det gäller att hantera sorgen och saknaden efteråt.

www.bris.se

Sotenäs kommun

Tjänsteutlåtande

Datum	**Dnr**
2021-02-05	KA 2020/000245

Kommunstyrelsens förvaltning
Pia Bergenholtz, pia.bergenholtz@sotenas.se
Hållbarhetsstrateg

Motion - om koldioxidbudget

Sammanfattning

Miljöpartiet genom Yngve Johansson föreslår i en motion att en koldioxidbudget ska tas fram under kommande år samt att den framtagna koldioxidbudgeten får liknande dignitet som den ekonomiska budgeten som styrmedel. Förvaltningen har behandlat ärendet genom att bland annat utreda hur andra aktörer i regionen förhåller sig till frågan om att införa koldioxidbudget för sin respektive geografiska kommun eller sin respektive verksamhet. Frågan om koldioxidbudgetar är dock komplex. Det finns olika sätt att räkna på och det finns olika stort utsläppsutrymme kvar att förhålla sig till. Att ta fram en koldioxidbudget för kommunens verksamhet är komplicerat eftersom det inte finns något enkelt och vedertaget sätt att mäta koldioxidutsläpp från de flesta delarna av en kommuns verksamhet.

Beskrivning av ärendet

Den 25 februari 2020 inkom en motion från Miljöpartiet de gröna till kommunfullmäktige genom Yngve Johansson med titeln ”Motion om koldioxidbudget”.
Motionen föreslår:

- att en koldioxidbudget tas fram under kommande år.
- att den framtagna koldioxidbudgeten får liknande dignitet som den ekonomiska budgeten som styrmedel

Kommunfullmäktige mottog motionen och beslutade 12 mars 2020 att överlämna den till kommunstyrelsen för beredning.

Förvaltningen har behandlat ärendet genom att bland annat utreda hur andra aktörer i regionen förhåller sig till frågan om att införa koldioxidbudget för sin respektive geografiska kommun eller sin respektive verksamhet.

Frågan om koldioxidbudgetar är komplex. Det finns olika sätt att räkna på och det finns olika stort utsläppsutrymme kvar att förhålla sig till. För att kunna besvara den aktuella motionen behövs det därför klargöras vad olika typer av koldioxidbudgetar innebär och vilka avgränsningar som kan göras.

Syftet med en koldioxidbudget behöver definieras; handlar det om att tydliggöra de utmaningar vi som geografisk kommun står inför eller ska den reglera kommunorganisationens utsläpp. Av ovan frågeställning följer även olika perspektiv på utsläpp; huruvida koldioxidbudgeten tar utgångspunkt i ett produktion- eller konsumtionsperspektiv. Slutligen bör det även klargöras hur budgeten ska användas; om den är främst för att kommunicera behovet av en snabb omställning eller hanteras som en ekonomisk budget för kommunen, som inte får övertrasseras. I bilagan utreds dessa frågor

närmare.

Konsekvensbeskrivning

Ekonomi

Förslaget har inte några direkta effekter för verksamhetens ekonomi.

Att inte kraftfullt begränsa klimatpåverkan i Sotenäs, liksom i resten av världen, kommer dock att få mycket stora samhällsekonomiska konsekvenser i ett längre perspektiv.

Regelverk

Kommunal koldioxidbudget är idag inget som krävs av kommuner utan görs frivilligt. Arbetet för att minska koldioxidutsläppen kopplar bland annat till arbetet för Agenda 2030 och de nationella miljömålen.

Organisation och personal

Fortsatt bevakning av frågan om kommunal koldioxidbudget kommer främst göras av hållbarhetsstrateg genom deltagande i olika nätverk såsom Energikontor Västs miljöstrategsnätverk i Västra Götaland och Sveriges ekokommuner.

Slutsats

Klimatkrisen är ett faktum och Sotenäs, liksom alla världens länder, regioner, städer och samhällen behöver ta sitt ansvar för att begränsa klimatpåverkan.

Motionären önskar en koldioxidbudget där kommunens totala klimatpåverkan beräknas och tar hand om både de territoriella som de konsumtionsdrivna koldioxidutsläppen och som därtill får liknande dignitet som den ekonomiska budgeten som styrmedel.

En sådan koldioxidbudget skulle vara mycket resurskrävande eftersom det inte finns något enkelt och vedertaget sätt att mäta koldioxidutsläpp från de flesta delarna av en kommuns verksamhet. Förvaltningen avråder därför från detta i nuläget.

I väntan på att det finns vedertagna metoder så bedömer förvaltningen att det i dagsläget är bättre att använda befintliga resurser till att genomföra konkreta åtgärder för att minska koldioxidutsläppen. I den aktuella motionen anges att Sotenäs i dagsläget inte har någon övergripande plan med förslag som kommer att ge en faktisk minskning av klimatpåverkande utsläpp i närtid. Under 2020 har dock Sotenäs kommun antagit 15 av kommunernas klimatlöften som är en del av den regionala klimatsatsningen ”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om”. Klimatlöftena är några av dessa konkreta åtgärder som vi vet ger effekt på klimatet. Klimatlöftena, tex nr 13; Vi beräknar klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet och har mål, kan även innebära en start för att mäta organisationens koldioxidutsläpp men för att göra detta i större skala bör vi avvakta mer vedertagna metoder.

Förvaltningens bedömning är att de regionala målsättningarna inom ”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om” och klimatlöftena är tillräckligt utmanande för kommunen. Dessa målsättningar bör tydligare kommuniceras både externt och internt.

Sotenäs kommun kommer fortsättningsvis att utbyta erfarenheter med och ta del av andra jämförbara organisationers arbete med frågan.

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Kommunfullmäktige besvarar motionen med att i väntan på att data och verktyg för beräkning av koldioxidutsläpp blir mer tillförlitliga kommer frågan om kommunal koldioxidbudget fortsatt att bevakas, både utifrån hur staten och regionen agerar och hur andra kommuner gör.

Motionen anses därmed besvarad.

Bilagor

Motion om koldioxidbudget
Utredning – Motion om koldioxidbudget

Beslutet skickas till

Motionärerna
Hållbarhetsstrateg

Pia Bergenholtz Hållbarhetsstrateg	Anna-Lena Höglund Administrativ chef

BILAGA:

Utredning – Motion om koldioxidbudget

Den 25 februari 2020 inkom en motion från Miljöpartiet de gröna till kommunfullmäktige genom Yngve Johansson med titeln ”Motion om koldioxidbudget”.
Motionen föreslår:

- att en koldioxidbudget tas fram under kommande år.
- att den framtagna koldioxidbudgeten får liknande dignitet som den ekonomiska budgeten som styrmedel

Kommunfullmäktige mottog motionen och beslutade 12 mars 2020 att överlämna den till kommunstyrelsen för beredning.

Förvaltningen har behandlat ärendet genom att bland annat utreda hur andra aktörer i regionen förhåller sig till frågan om att införa koldioxidbudget för sin respektive geografiska kommun eller sin respektive verksamhet.

Bakgrund

Klimatförändringarna är ett faktum och konsekvenserna av den pågående och accelererande uppvärmningen blir allt tydligare på allt fler platser runt om i världen Den globala medeltemperaturen för 2013-2017 var nära 1,0 grader varmare jämfört med perioden 1850-1900, vilket i klimatsammanhang kan betraktas som en stor och snabb ökning (SMHI). I Parisavtalet från 2015 nämns två olika temperaturmål där världens länder beslutade att vi ska stanna väl under 2 graders global uppvärmning och sikta på att stanna vid 1,5 graders global uppvärmning. Inom forskarvärlden är det inte längre många som tror att målet om att maximera uppvärmningen till 1,5 graders uppvärmning jämfört med förindustriell nivå går att nå.

Klimatförändringarna är idag redan ett faktum. Hela den globala civilisationen påverkas redan och kommer att påverkas allt mer i takt med att temperaturen fortsätter att stiga. Det krävs därför kraftfulla åtgärder inom alla samhällssektorer för att minska, de för både människor, ekosystem och ekonomi, skadliga och kostsamma konsekvenserna av den pågående och kommande uppvärmningen.

Att använda sig av en koldioxidbudget för att åskådliggöra det återstående utsläppsutrymmet för att undvika en viss nivå av uppvärmning är en bruklig metodik. Det finns på global nivå i IPCC:s arbete en global koldioxidbudget och det finns på samma sätt i många länder numera också nedbrutna både nationella och regionala koldioxidbudgetar.

Frågan om koldioxidbudgetar är dock komplex. Det finns olika sätt att räkna på och det finns – beroende på vilken uppvärmning respektive kommun, region, nation eller internationellt samfund säger sig vara beredd att acceptera - olika stort utsläppsutrymme kvar att förhålla sig till.

För att kunna besvara den aktuella motionen behövs det därför klargöras vad olika typer av koldioxidbudgetar innebär och vilka avgränsningar som kan göras. En viktig fråga är t.ex. om den koldioxidbudget man vill arbeta med enbart ska beröra den egna verksamheten eller om den tar ett större grepp och omfattar all verksamhet som utförs inom den geografiska kommunen. Därtill bör det även beaktas om de konsumtionsrelaterade utsläpp

som kommuninvånarna ger upphov till i andra länder via konsumtion av saker som tillverkats i t.ex. Asien och/eller exempelvis flygresor, ska inkluderas.

Motionären önskar en koldioxidbudget där kommunens totala klimatpåverkan beräknas och tar hand om både de territoriella som de konsumtionsdrivna koldioxidutsläppen och som därtill får liknande dignitet som den ekonomiska budgeten som styrmedel.

Syfte med en koldioxidbudget och perspektiv på utsläpp

Beräkningsmodellen som används i den koldioxidbudget som Västra Götalandsregionen har tagit fram kan även användas för kommuner. Denna koldioxidbudget siktar på att uppfylla målet för maximalt två graders uppvärmning utifrån Parisavtalet. Genom att utgå från officiell utsläppsstatistik som presenteras av den nationella emissionsdatabasen RUS kan modellen användas för att beräkna en kommunal budget. Det är enbart koldioxid som ingår i budgeten, inte övriga växthusgaser, såsom metan. Budgeten tar heller inte hänsyn till koldioxidinlagring i skog och mark. Dessa effekter bedöms dock vara små i Sotenäs fall. Utsläppsdata enligt denna modell är uppskattade utsläpp av koldioxid för hela den geografiska kommunen, vilket är det vanligaste sättet att beräkna klimatutsläppen. Detta kallas för produktionsperspektiv och baseras på tillgänglig officiell statistik som är nedbruten och beräknad på regional och lokal nivå. De koldioxidbudgetar som tagits fram för flertalet svenska kommuner och regioner, bland annat för Västra Götalandsregionen, av Uppsala universitet och Ramböll är alltså beräknade utifrån produktionsperspektiv.

Utsläppen av koldioxid i Sotenäs behöver enligt denna modell och budget minska med 16 procent per år från år 2020, vilket är en enorm utmaning.

Ett exempel på beräkning för Sotenäs utifrån denna modell ses i Figur 1 och visar tre olika scenarier för utvecklingen från 2020 och framåt. I det första fallet genomförs direkt åtgärder som leder till en årlig minskning av koldioxidutsläpp på 16 %. Denna minskningstakt fortsätter sedan tills utsläppen är nära noll. I ett andra scenario minskar utsläppen inte alls de tre första åren 2020-22, utan först 2023. Detta uppskjutande av åtgärder innebär att utsläppen efter 2023 måste minska ännu snabbare, med hela 30 % per år, för att uppnå samma totala utsläppsminskning som i det första fallet, alltså uppnå åtagandet i Parisavtalet. I det tredje fallet vidtas inga åtgärder, då är det totala utsläppsutrymmet helt slut efter 6-7 år.

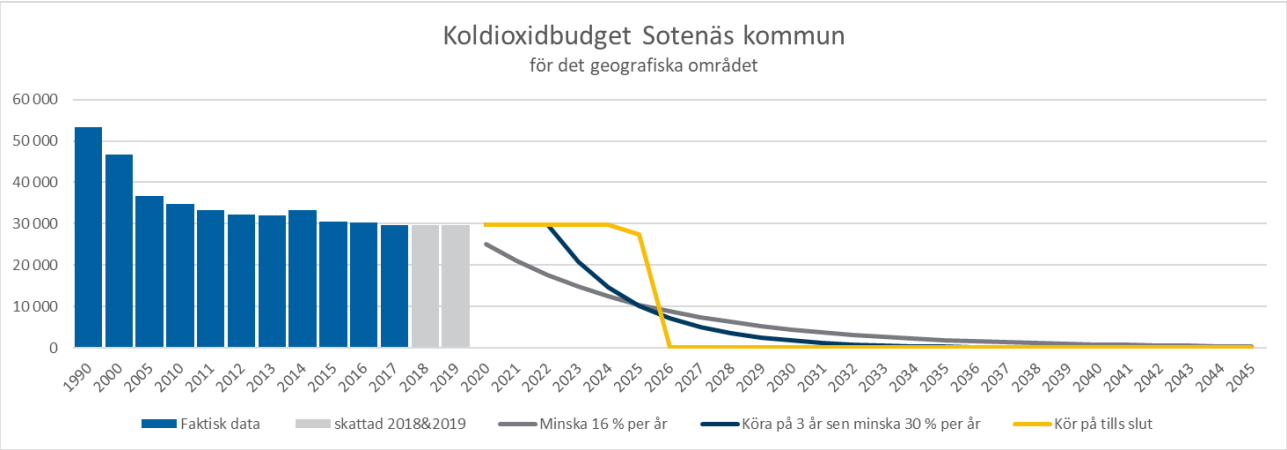

Fig 1. Visar vad olika minskningstakt inom ramen för Parisavtalets 2-gradersmål innebär för Sotenäs.

Utsläppsdata för Sotenäs kommun för 1990-2017 från RUS (Nationella emissionsdatabasen). 2018 och 2019 är skattningar. Utsläppsdata är uppskattade utsläpp av CO_2 för hela den geografiska kommunen Sotenäs, inklusive utsläpp från fordon. Konsumtionsrelaterade utsläpp – dvs utsläpp orsakade i annat land vid produktion av sånt som konsumeras av kommun, företag eller privatpersoner - räknas dock ej in i dessa utsläpp. Det gör heller inte utsläpp som uppkommer vid flygresor eller med bil eller liknande på semester eller tjänsteresor utanför kommunen.

Ett annat sätt att se på utsläppen är att räkna alla utsläpp som kommuninvånarna och samhället ansvarar för och som även uppkommer genom konsumtion av saker som tillverkats på andra håll och genom internationella flygresor. Detta kallas för konsumtionsperspektivet och innebär att utsläpp som uppstår inom kommunens gränser, men för konsumtion utanför kommunen räknas bort, samtidigt som de utsläpp som uppstår på andra håll för konsumtion som sker inom kommunen räknas in. Det finns ingen statistik på kommunalnivå för utsläpp från konsumtion, utan de antaganden som kan göras baseras på nationell statistik från Naturvårdsverket och ett projekt från Mistra Urban Future tillsammans med Göteborgs stad. Att ta fram och följa upp en detaljerad lokal koldioxidbudget i ett konsumtionsperspektiv skulle vara mycket resurskrävande.

Ett tredje perspektiv på en koldioxidbudget skulle kunna vara de utsläpp som kommunens verksamheter ger upphov till. Det innebär ett konsumtionsperspektiv för kommunens organisation och inkluderar utsläpp av växthusgaser från resor, energi och inköp. Detta är områden där kommunen har egna uppgifter om inköpta mängder och stor rådighet. Dock saknas i många fall uppgifter om klimatpåverkan från de inköpta varorna. Att ta fram en koldioxidbudget för kommunens verksamhet är därmed komplicerat eftersom det inte finns något enkelt och vedertaget sätt att mäta koldioxidutsläpp från de flesta delarna av en kommuns verksamhet.

Hur ska en koldioxidbudget användas

En koldioxidbudget kan användas för att tydliggöra de utmaningar Sotenäs som geografisk kommun står inför när det handlar om att uppnå Parisavtalet och tydligare kommunicera behovet av en snabb omställning. Utifrån exemplet redovisat ovan på beräkning för Sotenäs skulle det inte medföra ökade resurser i särskilt stor utsträckning. De kommuner som hittills har tagit fram koldioxidbudgetar använder dem i första hand till att

åskådliggöra och kommunicera den stora omställning som krävs för att nå målen i Parisavtalet.

Om en koldioxidbudget ska vara styrande för kommunen, liknande en ekonomisk budget som inte får övertrasseras, krävs mycket stora åtgärder, både inom de områden som kommunen har rådighet över och i andra sektorer.

Slutsats

Klimatkrisen är ett faktum och Sotenäs, liksom alla världens länder, regioner, städer och samhällen behöver ta sitt ansvar för att begränsa klimatpåverkan.

Motionären önskar en koldioxidbudget där kommunens totala klimatpåverkan beräknas och tar hand om både de territoriella som de konsumtionsdrivna koldioxidutsläppen och som därtill får liknande dignitet som den ekonomiska budgeten som styrmedel.

En sådan koldioxidbudget skulle vara mycket resurskrävande eftersom det inte finns något enkelt och vedertaget sätt att mäta koldioxidutsläpp från de flesta delarna av en kommuns verksamhet. Förvaltningen avråder därför från detta i nuläget.

I väntan på att det finns vedertagna metoder så bedömer förvaltningen att det i dagsläget är bättre att använda befintliga resurser till att genomföra konkreta åtgärder för att minska koldioxidutsläppen. I den aktuella motionen anges att Sotenäs i dagsläget inte har någon övergripande plan med förslag som kommer att ge en faktisk minskning av klimatpåverkande utsläpp i närtid. Under 2020 har dock Sotenäs kommun antagit 15 av kommunernas klimatlöften som är en del av den regionala klimatsatsningen ”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om”. Klimatlöftena är några av dessa konkreta åtgärder som vi vet ger effekt på klimatet. Klimatlöftena, tex nr 13; Vi beräknar klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet och har mål, kan även innebära en start för att mäta organisationens koldioxidutsläpp men för att göra detta i större skala bör vi avvakta mer vedertagna metoder.

Förvaltningens bedömning är att de regionala målsättningarna inom ”Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om” och klimatlöftena är tillräckligt utmanande för kommunen. Dessa målsättningar bör tydligare kommuniceras både externt och internt.

Sotenäs kommun kommer fortsättningsvis att utbyta erfarenheter med och ta del av andra jämförbara organisationers arbete med frågan.

miljöpartiet de gröna

Motion om koldioxidbudget

Klimatförändringarna är här. Det är tyvärr så att tiden för att hindra effekten av mänsklig aktivitet vilken tillför atmosfären växthusgaser har runnit iväg så långt att vi ser allvarliga effekter.

Effekter som påverkar våra möjligheter att fortsätta utvecklas mot det goda livet inom ramen för agenda 2030.

Klimatfrågan är global, men alla utsläpp är lokala, så det krävs både lokala och globala lösningar.

Alla förstår att det förändrade klimatet med sina extremväder påverkar våra möjligheter och kommande generationers framtid. Vissa områden kommer drabbas av torka, andra av översvämningar. Svårast blir det för brukare som är helt beroende det lokala klimatet.

Även om vi i Sotenäs är med och vidtar vissa lokala klimatåtgärder vet vi inte om mängden växthusgaser minskar? Och i dagsläget finns det inte någon övergripande plan med förslag som kommer att ge en faktisk minskning av klimatpåverkande utsläpp i närtid?

Men vi ser att ett verktyg i rätt riktning är att göra en koldioxidbudget.

Västra götalandsregionen har tagit beslut och börjat arbete med en koldioxidbudget, liksom flera kommuner runt om i Sverige. Såsom Östersund, Ragunda, Håbo, Säter, Västerås med flera kommuner.

En koldioxidbudget beräknar minskningstakten för de lokala och globala koldioxidutsläppen. Den tar hand om både de territoriella som de konsumtionsdrivna. Det vill säga att utsläpp som sker i kommunen tas med lika väl som de vilka är knutna till varor och tjänster vilka vi importerar till kommunen. Skillnaden mot dagens modell är att en koldioxidbudget ger en styrning över tid. En budget är ett kraftfullt redskap för att styra en verksamhet. I verksamheten behöver varje beslut ha en punkt på hur just det beslutet påverkar såväl den ekonomiska som koldioxidbudgeten.

I princip beräknas kommunens totala klimatpåverkan och en budget tas fram, med mål att succesivt minska utsläppen mot ett förutbestämt mål. Beräkningen utförs lämpligen med hjälp av forskargrupp på Uppsala Universitet.

Sotenäs kommun har flera bolag vilka alla på olika sätt påverkar klimatet. Det är en självklarhet att de skall inkluderas i kommunens koldioxidbudget.

Miljöpartiet de gröna Sotenäs föreslår:

att en koldioxidbudget tas fram under kommande år.

att den framtagna koldioxidbudgeten får liknande dignitet som den ekonomiska budgeten som styrmedel.

För miljöpartiets kommunfullmäktigegrupp

2020-02-25

Yngve Johansson

Datum: 2021-02-04

Verksamhetsberättelse 2020
Rådet för hållbarhet och hälsa

Inledning:

2020 har varit ett år präglat av dels covid-19-pandemin och dels etableringen av laxodling, vilka båda påverkat kommunens alla verksamheter på ett eller annat sätt. Inte minst har möten och utbildningar behövts ställas in, skjutas fram eller genomföras digitalt.

Rådet för hållbarhet och hälsa har trots detta kunnat arbeta under året med undantag för maj-mötet som blev inställt. I rådets verksamhetsplan 2020 identifierades tre fokusområden, utifrån kommunens vision och verksamhetsmål, som skulle genomsyra verksamhetsåret. Tre övergripande mål togs fram med aktiviteter, vilka följs upp här nedan.

Fokusområden:

Cirkulär mat

Sotenäs ska främja hållbar utveckling ur socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. Det är därmed av vikt att kommunen bidrar till en hälsosam, god och bra kost hos barn, unga och äldre inom våra måltidsverksamheter. Måltiderna behöver även ta hänsyn till klimat och miljö samt bidra till en positiv lunchupplevelse som en del av den hållbara utvecklingen. Kostenheten har arbetat med området utifrån sitt verksamhetsmål, vilket de även varit och berättat om för rådet. Inledande samtal om projekt kring cirkulär mat har även påbörjats men på grund av covid-19-pandemins effekter med mycket sjukskrivningar och behov av att planera om så har en sådan satsning fått skjutas fram.

Agenda 2030

Utifrån målet om att Sotenäs kommun ska främja en hållbar utveckling ur socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv, så ska de globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030 genomsyra alla förvaltningarnas arbete. Med start 2020 så deltar Sotenäs kommun i Glokala Sverige, ett utbildnings- och kommunikationsprojekt som drivs av svenska FN-förbundet och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, med stöd av Sida. Genom projektet stärks kunskapen och engagemanget för Agenda 2030 bland politiker och tjänstepersoner, med hjälp av bland annat en utbildningsdag hösten 2020.

Psykisk hälsa

Som en del av att Sotenäs ska främja hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv har verksamheten som mål att främja psykisk hälsa och minska konsumtionen av alkohol och narkotika. Genom en identifiering av nuläget prioriterades att göra en särskild satsning för ungdomar i årskurs 9 avseende minskad alkoholkonsumtion. Med avstamp i detta beviljades en ansökan från kultur och

fritidsverksamheten en ansökan för att arbeta vidare med frågan om att stärka fritidsledarna i sin roll som förebyggare att genomföra 2021.

Under 2020 har man även arbetat med Handlingsplan suicidprevention i Västra Götaland 2020 – 2025 genom att svara på en remiss och tills denna är antagen i regionen så avvaktar rådet att arbeta vidare med Sotenäs egen strategi för suicidprevention.

Mål 1: Uppmärksamma och samverka för hållbarhet och folkhälsa

Fördela och följa upp utvecklingsmedel för folkhälsoarbete

Emma Hedin, lärare från Hunneboskolan berättar på rådets möte i januari om projektet ”Hjärna Rörelse” som pågått under 2019 och beviljats medel från rådet.

Ungdomsutvecklare, Joakim Linder berättar på rådets möte i januari om projektet ”Sotenäs ett jämställt samhälle utan våld och droger” som pågått under 4 år, med medel från rådet, och avslutades under 2019.

På rådets möte i september redovisar ungdomsutvecklare, Joakim Linder en rapportutvärdering gällande projektet ”Sotenäs ett jämställt samhälle utan våld och droger” som pågick 2016–2019.
I september meddelas att med anledning av Covid-19 tillåter Norra hälso- och sjukvårdsnämnden att inom ramen för samverkansavtalet kan råden själva senarelägga eller ändra inriktning på de insatser folkhälsoråden har tagit beslut om för 2020.
Rådet för hållbarhet och hälsa beslutar därför på sitt möte i november att flytta över återstående medel för 2020 till 2021 då större delen av medlen inte kunnat nyttjas.

Rådet för hållbarhet och hälsa fördelar på sitt möte i november utvecklingsmedel för folkhälsoarbete 2021. Två ansökningar beslutas att flyttas fram och behandlas under mötet i december.

Dela ut folkhälsopris och miljöpris

På rådets möte i mars behandlar rådet att ärende om att utveckla miljöpriset till hållbarhetspris i enlighet med motion som antagits av kommunfullmäktige 2018. Nya riktlinjer för priset tas och beslutas av rådet för Hållbarhet och hälsa i mars, och fastställs av kommunstyrelsen 2020-04-15.

Rådets möte i maj samt nationaldagsfirande ställs in på grund av covid-19-pandemin, vilket är då folkhälso- och hållbarhetspris planerats att utses och delas ut.
Beredningsmötet i april beslutar därför att frågan om folkhälso- och hållbarhetspris får tas upp igen till hösten.

På rådets möte i november beslutas att inte utlysa något Folkhälso- eller Hållbarhetspris 2020 på grund av pandemin.

Bjuda in föredragare från kommunens verksamheter och andra aktörer

På rådets möte i mars presenterar Hanna Brodén, måltidschef och Staffan Niemi, måltidsutvecklare från kommunens måltidsverksamhet sin verksamhet och arbetet med bland annat matsvinn.

Kvalitetsutvecklare/ Verksamhetschef för elevhälsans medicinska och psykologiska delar Eva-Lott Grafman, presenterar på rådets möte i september elevhälsans arbete med studienärvaro.

På rådets september-möte visar hållbarhetsstrategen en film om projektet Cirkulär bioekonomi som pågår på Symbioscentrum och knyter an till diskussioner i rådet om både avfall och cirkulär mat och som därmed kopplar ihop med kommunens övergripande arbete med hållbar utveckling och cirkulär ekonomi.

På rådets september-möte berättar Tony Åsberg från Räddningstjänsten om deras målarbete och handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor 2020–2023.

Bereda hållbarhets- och folkhälsofrågor

Under året bereder rådet en rad hållbarhets- och folkhälsofrågor, nedan är ett urval av dessa:

- **Utveckling av miljöpris till Hållbarhetspris.** Arbetsgrupp inom rådet för hållbarhet och hälsa tar fram nya riktlinjer för Hållbarhetspriset som antas av kommunstyrelsen under våren.
- **Källsortering i kommunens verksamheter.** Översiktlig presentation av nuvarande källsorteringen i kommunens verksamheter ges på rådets möte i mars. Diskussion kring lägesbilden förs, hållbarhetsstrategen följer utvecklingen och återrapporterar.
- **Hållbarhetsstrategi.** Under året tas utkast för hållbarhetstrategi fram. På rådet för hållbarhet och hälsas möte i september beslutas förslaget att skickas ut på remiss till nämnderna, de kommunala bolagen och de politiska partierna.
- **Kommunernas klimatlöften.** Rådet för hållbarhet och hälsa bereder kommunernas klimatlöften, och det åtagande som Sotenäs ska göra inom ramen för Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om. Kommunstyrelsen antar 2020-10-28 de föreslagna klimatlöftena.
- **Sociala konsekvenser av pandemin.** Folkhälsostrategen presenterar på rådets möte i september en sammanställning av sociala konsekvenser av pandemin på folkhälsan.
- **Hållbarhetsfestivalen.** På rådets möte i september informeras om Sotenäs medverkan i Hållbarhetsfestivalen Västra Götaland, där olika samhällsaktörer under en vecka bjuds in att ordna arrangemang om viktiga framtidsfrågor kopplat till omställningen till ett hållbart samhälle.
- **Medborgarlöfte 2020.** På rådets möte i januari informeras och bereder rådet frågan om Medborgarlöfte 2020 där polisens enkätundersökning och problembild har legat till grund för framtagandet. Kommunstyrelsens arbetsutskott antar Medborgarlöftet 2020-01-29.
- **Handlingsplan suicidprevention i Västra Götaland 2020 - 2025.** Under 2020 tog rådet del av Västra götalandsregionens handlingsplan mot suicidprevention som var ute på remiss till alla kommuner i regionen. Rådet rekommenderade

kommunstyrelsens arbetsutskott att ställa sig bakom remissförslaget med motiveringen att den var fullgod och kan antas i sin helhet, något kommunstyrelsens arbetsutskott gjorde 2020-01-29.

Mål 2: Omvärldsbevaka hållbarhets- och folkhälsofrågor

Genomföra studiebesök

På grund av pandemin har inga studiebesök planerats in under året.

Kompetensutveckling

Under 2020 har rådet erbjudits möjlighet att delta i olika kompetensutvecklande konferenser och möten, nedan är ett urval av dessa:

- Tillsammans för fullföljda studier, februari 2020.
- Welfare & future, Malmö, mars 2020.
- Folkhälsoforum, Uddevalla, mars 2020.
- Mötesplats Agenda 2030, Glokala Sveriges konferens, digitalt, september 2020.
- Sveriges ekokommuners höstkonferens, digitalt, oktober 2020.

Sotenäs kommun ingår på initiativ av Rådet för hållbarhet och hälsa som observatörer i Sveriges ekokommuner under 2020.

Bjuda in föreläsare inom fokusområdena

Claes Malmberg håller i mars 2020 två föreläsningar om ” Hur går det till att må bra? - en ny syn på hälsa och ohälsa” på Kulturhuset Hav och Land i Hunnebostrand. På dagens föreläsning är kommunens arbetsplatsombud inbjudna och på kvällen bjuds allmänheten in, ca 80–90 personer deltar. Under kvällens föreläsning ges även möjlighet att lämna önskemål om insatser som kommunen bör satsa på för att främja hälsa. De önskemål som inkommer handlar främst om cykelvägar, samtalsgrupper för äldre, tillsätta en drogförebyggare, en elektrisk cykelpump och träffpunkt för kvinnor likt ”gubbdagis”.

Kerstin Söderström från Glokala Sverige håller via länk en utbildning på Idrottens Hus 9 oktober 2020 för politiker och tjänstepersoner om Agenda 2030 som en del av Glokala Sverige. På utbildningen deltar cirka 30 personer varav 5 digitalt.

Utbildning i ”Våga fråga” planerades att arrangeras av Kommunalförbundet fyrbodal under hösten 2020 men flyttas fram till våren 2021 på grund av pandemin.

Mål 3: Kvalitetetsarbete för Rådet för hållbarhet och hälsa

Uppdatera reglemente

Uppdatering av reglemente pågår under året och nytt förslag tas fram till rådets möte i september. Revidering av reglementet för Rådet för hållbarhet och hälsa görs på uppmaning av Västra Götalandsregionen i enlighet med avtalet för att tydliggöra rådets funktion och ramar. De huvudsakliga ändringarna är att byta namn till Hållbarhetsrådet och att förtydliga rådets funktion och områden samt att utöka rådet med en ledamot från

Sotenäsbostäder AB. Det uppdaterade reglementet antas av Kommunfullmäktige 2020-11-26.

Bevaka kommunstyrelsens delegationsordning

Kommunstyrelsens delegationsordning fastställdes 2020-04-15.

Upprätta verksamhetsberättelse, uppföljning av samverkansavtal och bokslut för 2020

Verksamhetsberättelse för Rådet för hållbarhet och hälsa 2020 behandlas på rådets möte i december 2020, uppföljning av samverkansavtal och bokslut för 2020 behandlas av ordförande under januari respektive februari 2021.

Upprätta budget och verksamhetsplan för 2021

Hållbarhetsrådets budget och verksamhetsplan för 2021 behandlas på rådets möte i december 2020.

Januari 2020

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN
HÄLSO OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

Sotenäs kommun

Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2020

mellan norra hälso- och sjukvårdsnämnden och Sotenäs kommun

Om uppföljningen

Enligt det samverkansavtal som undertecknats av norra hälso- och sjukvårdsnämnden och kommunen ska folkhälsoarbetet följas upp varje år.

Det är enbart de insatser som genomförts med gemensamma medel som ska redovisas.
Uppföljningen avser fyra olika delar; samverkansavtalet, nämndens mål och inriktningsdokument (den del som avser folkhälsorådet), rådets prioriterade områden samt folkhälsostrategens yrkesroll.

Besvara frågorna kortfattat och hänvisa inte till eventuellt medsänt material. Om det finns ytterligare dokumentationer som genomförts inom ramen för samverkansavtalet t. ex. utvärderingar, så kan dessa skickas in tillsammans med uppföljningen.

Uppföljningen ska godkännas av folkhälsorådet och undertecknas av dess ordförande. Därefter skickas uppföljningen till Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen via mail till agneta.eriksson@vgregion.se senast den 25 januari.

Den ekonomiska redovisningen redovisas i en separat excel-bilaga.
Om den inte är helt klar 25 januari kan den mailas separat till samma adress, dock senast den 15 februari.

1. Samverkansavtal folkhälsa

	Helt uppfyllt	Delvis uppfyllt	Inlett processen	Möjlighet att motivera svaret
Folkhälsoarbetet ska utgå från befolkningens behov, vara systematiskt och långsiktigt	☐	☒	☐	Under året som varit har ett flertal statistiska analyser genomförts som sedan legat till grund för förslag på insatser. Vi har under året gjort en gedigen kartläggning för vilka insatser som behöver satsas på i Sotenäs dels genom de statistiska analyserna dels genom dialog med verksamheter i kommunen samt invånarna. Kartläggningen täcker även in en analys av sociala konsekvenser av pandemin för att på ett effektivt sätt kunna prioritera insatser för att b.l.a mildra konsekvenserna som uppstår på folkhälsan av pågående pandemi. Den dialog som skett med invånarna är främst genom medborgardialog för att kartlägga den upplevda tryggheten för att invånarnas åsikter ska uppmärksammas och ligga till grund för vidare prioriteringar inom området.
Folkhälsoarbetet ska ha tydliga mål och en tydlig uppföljning	☐	☒	☐	Vi arbetar b.la. utifrån ett digitalt mål & kvalitetssystem i kommunen, vilket ger en mer överskådlig bild och varje enhet redovisar där sina folkhälsomål och aktiviteter. Processen pågår att hela tiden ta fram bredare och utvecklande folkhälsomål i varje nämnd, genom en nu framtagen Hållbarhetsstrategi är tanken att arbetet ska trappas upp och att med stöttning och hjälp ska nämnderna trappa upp detta arbete ytterligare.
Barn och ungas behov och rättigheter ska särskilt uppmärksammas	☐	☐	☒	Under 2020 har vi lagt grund för och utrett frågan om ett arbete med ökat ungdomsinflytande främst på fritidsgården, detta kommer därmed nu kunna

				genomföras 2021. Även Barnkonventionen och barns rättigheter har lyfts i presentationer i utbildningssyfte, så som presentation om sociala konsekvenser av pandemin. Barnperspektivet ska även uppmärksammas i tjänsteutlåtanden för att särskilt beakta barns rättigheter vid beslut. I Sotenäs har vi även en samverkansgrupp för barn och unga där många aktörer är representerade b.la. ungdomsmottagning, BVC, skolan, fritidsgård, civilsamhället m.fl. Denna grupps uppdrag är att uppmärksamma behov och samverka för att främja hälsan hos barn och unga.
Folkhälsoperspektivet ska integreras i de olika aktörernas ordinarie verksamhet	☐	☒	☐	Folkhälsofrågorna finns med på dagordningen i kommunchefens ledningsgrupp regelbundet. Som nämnt tidigare kommer detta arbete trappas upp något när Hållbarhetsstrategin ska implementeras i alla verksamheter och arbetet med att integrera folkhälsoperspektivet i ordinarie verksamhet pågår därmed. Folkhälsoperspektiv ska även beaktas i tjänsteutlåtanden samt beslut i kommunen.
Folkhälsorådets planeringsprocess ska synkroniseras med den kommunala planerings- och budgetprocessen	☐	☒	☐	Samtliga nämnder har tagit fram egna mål för att jobba med social hållbarhet, och arbetet med att synkronisera rådets planeringsprocess för att skapa en röd tråd genom hela kommunens folkhälsoarbete fortgår.
Prioriterade målgrupper ska ges möjlighet till inflytande och delaktighet i de insatser som görs	☐	☒	☐	Inflytande och delaktighet ses som en integrerad del av att få beviljade utvecklingsmedel, det är därmed en uppmaning när vi beviljar varje ansökan att delaktighet och inflytande ska vara ledord i insatsen. Främst när det gäller till insatser som riktar sig till barn och unga men

				även andra målgrupper, det är även något som följds upp kontinuerligt under insatsens tid.

Vårdaktörernas samverkan

Vårdaktörernas samverkan i det lokala folkhälsoarbetet.
(Markera genom att stryka under vald siffra)

	Stor delaktighet		Mindre delaktighet	
Primärvård	4	3	2	1
Tandvård	4	3	2	1
Mödravårdscentral	4	3	2	1
Barnavårdscentral	4	3	2	1
Ungdomsmottagning	4	3	2	1
~~Annan vårdaktör~~	4	3	2	1

Tandvården har visat intresse och sitter med i Hållbarhetsrådet och bidrar med kunskap om hur deras verksamhet fungerar. Primärvården medverkar i vårdsamverkan där b.la. suicidprevention diskuteras men med något mindre delaktighet i att driva frågorna och är inte heller med på Hållbarhetsrådets sammanträden. MVV, BVC och UM är delaktiga i barn och ungdomssamverkan och verkar för att vi ska ha en god samverkan kring barn och ungas hälsa genom att b.la. medverka i en samverkansgrupp som kommunen upprättat men de är även drivna inom Familjecentralen.

2. Nämndens mål- och inriktning

Norra hälso- och sjukvårdsnämndens Mål- och Inriktningsdokument är vägledande för vilka hälsofrämjande insatser som folkhälsoråden ska prioritera.
De uppdrag/aktiviteter som gäller nu är att skapa förutsättningar för:
- insatser i tidig ålder
- insatser till barn och unga i syfte att främja goda skolresultat
- kost och fysisk aktivitet (i alla åldrar)
- minska/motverka bruk av alkohol, tobak, narkotika och doping

(Genomförda insatser redovisas tillsammans med rådets övriga insatser under rubrik nr 3)

3. Folkhälsorådets prioriterade arbete

a) Beskriv kortfattat utgångspunkterna för folkhälsorådets arbete t.ex. planer, prioriteringar m.m.
Rådets prioriterade områden för 2020 har varit: Jämlika och jämställda livsvillkor, Goda levnadsvanor och Främjandet av psykisk och social hälsa och det som präglat insatserna. Rådet har även fokuserat sitt arbete kring kunskapsinhämtning och planering av insatser gällande Cirkulär mat, Agenda 2030 och psykisk hälsa. Utgångspunkten för rådets arbete är att kommunfullmäktige har antagit mål om att Sotenäs ska främja hållbar utveckling ur socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. Det är därmed av vikt att kommunen bidrar till en hälsosam, god och bra kost hos barn, unga och äldre inom våra måltidsverksamheter. Utifrån att Sotenäs även ska främja hållbar utveckling har kommunen ansökt och blivit deltagare i projektet Glokala Sverige, i detta har rådet en

central roll i att samverka för att Agenda 2030 ska få genomslag i kommunen och något som har arbetats med under 2020. Under 2020 har även satsningar genomförts kopplat till kunskap och engagemang för Agenda 2030.
Som en del av att Sotenäs ska främja hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv har verksamheten haft som mål under 2020 att främja psykisk hälsa och minska konsumtionen av alkohol och narkotika. Det har därmed under året fokuserats på att identifiera möjliga insatser för att främja psykisk hälsa och förebygga ANDTS, detta arbete fortlöper under 2021.

b) Beskriv kortfattat rådets insatser **inom ramen för samverkansavtal folkhälsa** för respektive mål under året. (Kopiera och använd en mall per mål.)

Koppling till mål: Jämlika och jämställda livsvillkor, goda levnadsvanor och främjandet av psykisk och social hälsa.
Insats Ung fritid 2.0: Ung fritid 2.0 är ett projekt som löper över 2 år (2020 och 2021). Syftet med projektet är att öka förutsättningen för en aktiv och meningsfull fritid för unga i Sotenäs kommun och som är tillgänglig och öppen för alla. Det innefattar att utreda och starta en idrottsskola för barn i 7 - 9 års åldern och att ta fram en digital plattform för unga. 2020 var tänkt som ett år för planering samt förarbete för att kunna på ett effektivt sätt genomföra alla delar under 2021. Trots pandemi har projektet löpt på under året där planering och inköp kunnat genomföras som planerat. Dock har det funnits svårigheter i att rekrytera en projektledare samt involvera och möta ungdomar, detta då pandemin och omorganisering av undervisning har ställt till det för projektet. Dessa hinder har dock planerats för att komma över under 2021 så att projektet på ett effektivt sätt kan genomföras framöver ex. genom att projektledare nu är tillsatt samt utveckla digitala lösningar för möten med de unga kan komma att tillämpas. Dock har vissa elever kunnat involveras under året genom samarbete med skolan och att vissa lärare involverat delar av projektet som undervisning, exempelvis genom att eleverna fått rita loggan för den digitala plattformen på bildlektionen. Arbetet med att inkludera och göra målgruppen delaktig i projektet kommer fortlöpa samt förhoppningsvis trappas upp under 2021 beroende på pandemins utveckling.

	Ja	**Nej**
Syftar målet till att utjämna skillnaderna i hälsa?	☒	☐
Syftar målet till att öka andelen elever med fullföljda studier?	☒	☐
Är målet satt med utgångspunkt på prioriterade grupper?	☒	☐
Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?	☒	☐

Vilka är de viktigaste effekterna (resultaten/lärdomarna) av insatserna? Det har varit ett svårt år för många verksamheter där omorganisering och bortprioritering av utvecklingsinsatser har gjorts, dock har projektet kunnat fortlöpa, mycket för att 2020 var tänkt som en planeringsfas där grunderna skulle sättas, som kontakt med idrottsföreningar, SISU, ungdomar m.m. Dock fanns svårigheter i rekrytering av tjänsten, detta var inget som var tänkt som ett problem i planeringsfas då flertal hade uttryckt intresse för tjänsten, men pga olika anledningar blev det inte som tänkt. Tidsplanen har fått ändras om och förskjutas pga pandemin och försenaringar i projektledartjänsten. Eftersom projektåret var fokuserat på planering och att upprätta projektet har inga effekter ännu kunnat ses dock förekom lärdomar om vikten av förarbete och att få låta planeringsfasen få ta tid för att på ett effektivt sätt sedan kunna genomföra insatsen, då det många gånger inte blir som en tänkt men då vara bättre förberedd om en lagt ner mycket tid på förarbetet.

Medverkande aktörer:
Föreningar, högstadiet, SISU idrottsutbildarna, kultur och fritid (fritidsgårdarna och Ungdomsutvecklare) samt Apps sells.

Koppling till mål:
Jämlika och jämställda livsvillkor, Goda levnadsvanor och Främjandet av psykisk och social hälsa

Insats Hälsofrämjande lärande:
Syftet var att utöka samverkan kring hälsofrämjande skolutvecklingsinsatser i ett pilotprojekt för att förbättra förutsättningarna för elevernas hälsa för lärande och lärande för hälsa genom att erbjuda ett stöd (FaR®) i att öka deras fysiska aktivitet. Insatsen gick ut på att b.la.:
•Sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för skoldagen.
• Stödja elevernas välbefinnande och utveckling mot utbildningens mål för skolformen.
• Förebyggande och hälsofrämjande arbete som utgår ifrån att lärande och hälsa hör ihop.
• Involvera elevhälsan, Tumlaren och andra aktörer i samtliga faser.
• Förankra och integrera arbetet i skolans långsiktiga systematiska kvalitetsarbete.
• Samarbete mellan elevhälsa, lärare skolledning, och huvudman i ett kollegialt lärande.
• Elevdelaktighet och inflytande kring processen och val av utvecklingsinsatser.
• Utarbeta en plan för spridning och fortsättning utifrån projektets effekter
Fokus för piloten var att identifiera utsatta grupper som var i extra behov av insatsen för att sedan se vilka effekter en sådan satsning kunde bidra med för att sedan sprida inom hela utbildningsförvaltningen. Projektet har därmed riktat sig till eleverna på individuella programmet (IM-programmet) på gymnasiet i Sotenäs samt elever i alla klasser i behov av FaR som elevhälsan identifierat.
Projektet har fått ställa om något pga pandemin då ex. föreläsare var tänkta att hyras in. De har istället fokuserat på att starta igång med FaR samt gjort utomhusaktiviteter för att skapa gemenskap och öka den fysiska aktiviteten. Projektet har fått en väldigt positiv respons av både deltagare/elever och skolpersonal och ett flertal elever utöver IM-programmet har fått och utnyttjat FaR och kunnat komma igång med att vara fysisk aktiv. Elevhälsopersonal vittnar även om att dem sett en stor vinst i konceptet och dem ser positivt på viljan och förutsättningarna att arbeta med detta långsiktigt.

	Ja	Nej
Syftar målet till att utjämna skillnaderna i hälsa?	☒	☐
Syftar målet till att öka andelen elever med fullföljda studier?	☒	☐
Är målet satt med utgångspunkt på prioriterade grupper?	☒	☐
Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?	☒	☐

Vilka är de viktigaste effekterna (resultaten/lärdomarna) av insatserna?
Några av de viktigaste effekterna av projektet som har setts har varit en ökad gemenskap bland eleverna på IM-programmet, en ökning i antal som är fysisk aktiva på både fritid och under skoltid, kan även se en förbättring i vissas fysiska hälsa (ex. blivit starkare i vissa övningar), minskad skolfrånvaro samt att lärarnas upplevelse är att elevernas psykisk hälsa har förbättras, troligen som en följd av att dem har fått ett ökat självförtroende vad gäller fysisk aktivitet samt den ökade gemenskapen i klassen. Personalen som också är delaktiga tillsammans med eleverna under idrotten har även ökat sin fysiska aktivitet och det har blivit en ökad dialog kring ämnet både i och utanför klassrummet (fråga på agendan (tänker rörelse/aktivitet)). Dem har även på ett enkelt sätt kunnat öppna upp för samtal kring andra frågor vad gäller hälsa genom den fysiska aktiviteten, ex. om en elev inte orkar vara delaktig och vara fysisk aktiv så har det varit en ingång till att föra en dialog kring kost, sömnvanor m.m. så att eleverna får ett holistiskt synsätt på hälsa och hur allt hänger ihop, såklart på ett icke påtvingande sätt.
Lärdomarna har även varit hur viktigt detta ämne är att arbeta med för alla men speciellt för denna målgrupp som är lite extra utsatta och kommer från en bakgrund där en hälsosam livsstil kanske är långt borta.
De elever som inte gick på IM-programmet men fick FaR via elevhälsan har även som nämnt tidigare visat sin uppskattning kring insatsen då det har varit väldigt lyckosamt enligt dem att få hälsosamtal och hjälp till att öka sin fysiska aktivitet. Det har dock funnits svårigheter i och med att vissa elever var väldigt små och behövde ha med sin vårdnadshavare på insatsen ex. till/från hälsosamtal samt stöttning för att vara fysisk aktiv. Det krävdes därmed att även vårdnadshavaren var motiverad på insatsen och att hjälpa sitt barn, vilket i vissa fall gjorde att vissa barn/elever inte fått in en rutin och en livsstilsförändring.

Medverkande aktörer:
IM-programmet på Sotenäs gymnasium (elever och personal), elevhälsan och Sotenäs Rehabcenter AB

Mål:
Främja psykisk och fysisk hälsa (Jämlika och jämställda livsvillkor, Goda levnadsvanor och Främjandet av psykisk och social hälsa)

9

Insatser:

För att uppnå ett av de mål som kommunstyrelsen satt upp för att främja psykisk hälsa och fysisk hälsa genomfördes två föreläsningar för att öka förståelsen kring vikten att anta utmaningar, engagera sig, att anstränga sig både fysiskt och psykiskt för att kunna nå en god livskvalitet och god hälsa. Fokus var alltså att öka individens förståelse och handlingskraft för att skapa förutsättningar för sin egen hälsa. Den ena föreläsningen riktade sig till skyddsombud och chefer i Sotenäs kommun och den andra till alla invånare i Sotenäs. Under föreläsningstillfällena berättade även ordf. för hållbarhetsrådet kort om Sotenäs pågående folkhälsoarbete samt att det gavs möjlighet att ge önskemål kring saker som dem behöver för att må bra men som inte redan finns i kommunen, som ett sätt för dem att komma till tals och oss att få tips på saker som behövs satsas på. Båda föreläsningarna var väldigt lyckosamma och det var fullsatt vid båda tillfällena (ca 200st totalt).

Som en del att främja psykisk och social hälsa beviljades medel till en satsning där syftet var att med en tur med M/S Soten att ge stimulans i nuet och ökad livskvalitet och gemenskap med andra. Målet var att ge värde i den äldres vardag, i nuet som genererar en effekt inombords. Ett inre välbefinnande som genererar ett yttre välbefinnande. Målgruppen var därmed dagverksamhetens deltagare där äldre som har svårt för att delta i kommunens övriga utbud förekommer. Det finns olika orsaker till varför, några exempel är demenssjukdom, afasi, hörsel/syn-problematik. Denna grupp är en del av kommunens befolkning som inte kan ty sig till de ordinarie aktivitetsområden som finns pga. sina sjukdomsbilder men de har fortfarande samma behov och önskemål som övrig befolkning. Att göra denna resa tillsammans gör att de har någon att dela upplevelsen med vilket i sig får betydelse nästa gång de ses. Många är väldigt isolerade i sina hem och har inte möjligheten att komma ut och känna gemenskap med andra. Ett gemensamt minne att samtala om. Insatsen var även tänkt att mätas igenom en före- och eftermätning av deltagarnas självskattade hälsa samt personalens/anhörigas upplevelse av deltagarnas hälsa för att fånga upp de som har svårigheter i att svara på frågorna själv. Tyvärr fick denna insats helt skjutas upp till 2021 pga pandemin.

En annan del i att uppnå detta mål avsattes medel för att stärka arbetet med ökad skolnärvaro efter att det uppdagats att ett flertal elever har en hög skolfrånvaro (så kallade ”hemmasittare”). Under 2020 påbörjades planeringsprocessen för att identifiera behov som fanns inom området samt var tanken att det även skulle genomföras en insats för att öka skolnärvaron bland eleverna. Pandemin gjorde så att det fanns svårigheter i att få tid till utvecklingsarbete då mycket fokus låg på att planera för den dagliga verksamheten och ständiga omställningar. Dock var skolfrånvaron högre än någonsin då en del elever hölls hemma eller stannade hemma pga oro för smittspridning. Elevhälsan har därmed fått trappa upp och anpassa verksamheten under pandemin för att kunna möta elever och vårdnadshavare i detta. Mycket fokus har därmed legat i att identifiera vilka behov som finns och vad som bör satsas på framöver. Detta resulterade i att man såg ett behov av stärkt kompetens gällande att tidigt identifiera och samtala med elever som är i riskzon för skolfrånvaro ex. elever som varit med om något traumatiskt eller har en problematisk uppväxt. Insatsen kommer därmed fortlöpa under 2021 med fokus på att stärka elevhälsopersonalen och övrig skolpersonals kompetens om att möta och fånga upp elever med dold problematik.

	Ja	Nej
Syftar målet till att utjämna skillnaderna i hälsa?	☒	☐
Syftar målet till att öka andelen elever med fullföljda studier?	☒	☐
Är målet satt med utgångspunkt på prioriterade grupper?	☒	☐
Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?	☐	☒

Vilka är de viktigaste effekterna (resultaten/lärdomarna) av insatserna?
De två föreläsningarna som genomfördes fick en positiv respons, vilken skillnad det gjorde för individernas livsstil och hälsa är i dagsläget väldigt svårt att svara på, dels för att det inte mättes men även för att enstaka föreläsningar oftast inte genererar stora effekter om inga vidare satsningar genomförs. Däremot möjliggjorde "tips-lådan" att vi kan lyssna in invånarnas behov och önskemål vilket gör att vi kan fortsätta arbeta med detta framöver. Genom detta fick vi kännedom om att saker som önskades var b.la.: cykelvägar, träffpunkter för alla åldrar, utplacerade cykelpumpar med mera. Något vi därmed tar med oss vidare i folkhälsoarbetet. Eftersom insatsen gällande att öka skolnärvaron inte hunnit komma igång med full kraft är det svårt att påvisa några effekter eller lärdomar av det i dagsläget, det som dock kan sägas är att genom att grotta ner sig kring vilka behov som finns för att stärka arbetet med skolnärvaro uppkom behov som man inte trodde fanns innan det uppmärksammades. Exempelvis att det även kan förekomma tyngre problematik kring varför elever stannar hemma från skolan och inte enbart saker som mobbning, svårt att hänga med i skolan osv. Denna problematik kan uppdagas tidigare vilket kan göra att eleverna stannar i skolan och får den hjälp som de behöver. Denna insikt har gjort att det kommer satsas på utbildningar riktat till bl.a. traumatisk omvårdnad som beskrivet innan för att tidigt fånga upp dessa elever, som en del av arbetet med ökad skolnärvaro.

Medverkande aktörer:

1. Extern föreläsare Clas Malmström, Kulturhuset Hav & Land och kommunstyrelseförvaltningen
2. Omsorgsförvaltningen
3. Utbildningsförvaltningen (Elevhälsan och skolan) och Rädda barnen

Mål:
minska/motverka bruk av alkohol, tobak, narkotika och doping

Insatser:
Genom en kommunövergripande workshop med Länsnykterhetsförbundet kunde fritidsgården identifieras som en viktig aktör i det ANDTS-förebyggande arbetet. Detta ledde till att planera och starta upp en insats för att stärka fritidsgårdarna som en viktig del i det drogförebyggande arbetet i form av utbildningsinsatser för att stärka fritidsledarna som "förebyggare". Planeringsprocessen löpte under året samt genomförandet påbörjades i slutet av året samt kommer fortlöpa under 2021. Under året startades även barn- och ungdomssamverkansgrupper upp för att identifiera möjliga insatser för att arbeta drogförebyggande arbetet, genom att diskutera över verksamheter kan vi mer effektivt identifiera och starta upp drogförebyggande insatser. Genom ett Medborgarlöfte från polismyndigheten och Sotenäs kommun genomförde polisen ett flertal ingripanden i syfte att förhindra och begränsa narkotikabrott bland b.la. ungdomar. Sotenäs medverkar till att snabbt kunna erbjuda stöd och hjälp till ungdomar genom bland annat socialtjänst, ett arbete som fortlöper och trappas upp.

	Ja	Nej
Syftar målet till att utjämna skillnaderna i hälsa?	☒	☐
Syftar målet till att öka andelen elever med fullföljda studier?	☒	☐
Är målet satt med utgångspunkt på prioriterade grupper?	☒	☐
Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?	☐	☒

Vilka är de viktigaste effekterna (resultaten/lärdomarna) av insatserna?
Att det är viktigt att skapa en samsyn och ökad förståelse för området då upplevelsen är att det inte finns ett gemensamt ansvar för frågan, något som behöver fortsätta arbetas fram, att skapa ett forum för frågorna där flertal parter arbetar tillsammans för att minskar konsumtionen och bruket av ANDTS. Lärdomarna är även att vi ser tydligt en negativ trend gällande narkotikabrott i kommunen vilket kan härstamma till först och främst tidig och stor alkoholkonsumtion samt personer i misär, något som behöver inrikta arbetet för 2021.

Medverkande aktörer: Kultur och fritid och Folkhälsostrategerna i kommunerna i Norra Bohuslän, Länsnykterhetsförbundet och Polismyndigheten
Koppling till mål: Jämlika och jämställda livsvillkor, goda levnadsvanor och främjandet av psykisk och social hälsa.
Insats Cirkulär mat: En del unga äter idag inte i matsalen utan går ex. till närliggande snabbmatsrestauranger eller kanske inte äter alls, med utgångspunkt i denna problematik samt för att nå kommunens mål om hållbar utveckling planerades en insats för att utveckla den offentliga måltiden. Insatsen gick ut på att kartlägga och identifiera behov vad gäller att skapa klimatsmarta- och goda måltider, förbättra måltidsmiljön och öka matglädjen samt skapa motivation och öka kunskap kring dessa delar bland personalen. Tanken är att detta ska ses som en långsiktig satsning där detta var startskottet för att arbetet sen skulle trappas upp under närmsta åren. .

	Ja	Nej
Syftar målet till att utjämna skillnaderna i hälsa?	☐	☒
Syftar målet till att öka andelen elever med fullföljda studier?	☒	☐
Är målet satt med utgångspunkt på prioriterade grupper?	☒	☐
Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?	☐	☒

Vilka är de viktigaste effekterna (resultaten/lärdomarna) av insatserna? Dessvärre har pandemin satt sina spår även i denna insats då mycket tid tagits till att få den dagliga verksamheten att fungera så som bemanning och arbetsmiljö. Vilket har gjort att lite tid har avsatts till att genomföra en kartläggning samt kunskapshöjande insatser så som utbildningar. Medlen för denna insats har därmed flyttats över till 2021, arbetet fortlöper därmed och det finns nu en plan för arbetet.
Medverkande aktörer: Måltidsenheten, Folkhälsostrateg och Hållbarhetsstrateg.

4. Folkhälsostrategens yrkesroll

Vilka är de största/huvudsakliga processerna eller uppdragen som du har varit involverad i under året?

Hanteringen av pandemin (pandemigruppen), rapport om sociala konsekvenser av pandemin, framtagandet av en Hållbarhetsstrategi samt sam koordinerat vårt deltagande i Glokala Sverige. hantering av länsgemensam suicidpreventionsplan samt inom vårdsamverkan diskuterat den lokala strategin för suicidprevention i Sotenäs och handlingsplan psykisk hälsa (VGR). Uppdaterat reglementet för Hållbarhetsrådet. Genomfört en trygghetsundersökning gällande den upplevda tryggheten i Sotenäs samt uppföljning och framtagandet av en ny samverkansöverenskommelse samt Medborgarlöfte. Deltagit på kommunövergripande och andra nätverk gällande förebyggandet av ANDTS samt planerat och hjälpt till att starta upp insats för att stärka fritidsgårdarna som en viktig

del i det drogförebyggande arbetet. Presentera/sammanställa statistiska underlag så som HLV och Kolada.

I hur stor omfattning har ovanstående arbete varit på eget, folkhälsorådet eller andra förvaltningar/nämnders initiativ? (uppskatta i %)
Möjlighet att motivera svaret: **30% andra förvaltningars initiativ** då dem önskat hjälp med b.l.a handlingsp psykisk hälsa, Sotenäs strategi för suicidprevention samt mitt deltagande i pandemigruppen.
30% rådets initiativ där fokus legat på att presentera och sammanställa statistik samt upprättandet av en hållbarhetsstrategi. **40% mitt eget initiativ** där delar som rapport om sociala konsekvenser, planerat och st upp arbete inom ANDTS, uppdatering av reglementet, genomfört en trygghetsundersökning samt upprättat ett Medborgarlöfte tillsammans med kommunpolisen har genomförts.

5. Ekonomisk redovisning

Den ekonomiska uppföljningen redovisas i separat excel-bilaga.

6. Avslutande kommentarer

Vilka förändringar har ni gjort (inom folkhälsoavtalet) under året p.g.a. Covid-19?

Om ni har något ytterligare som ni vill förmedla, kopplat till folkhälsorådet och som inte har redovisats under rubrik 1 – 5 kan det skrivas här.
Samverkansavtalet har efterföljts under året trots covid-19 och inga större förändringar av arbetet har genomförts. Den största skillnaden som dock upplevdes var att det fanns svårigheter i att verka för att folkhälsoarbetet bedrevs på en strategisk nivå och i samverkan. Detta pga vissa förvaltningar var kraftigt ansträngda av omställningen av den dagliga verksamheten och tidsbrist rådde för att tänka långsiktigt och hälsofrämjande/förebyggande. Vissa beslut behövdes tas för att minska smittspridningen så som stängningar av olika verksamheter men som kan ge konsekvenser på folkhälsan på kort och lång sikt. Det har även funnits svårigheter i att nå fram och samverka inom vissa förvaltningar då deras läge har varit kraftigt ansträngt och saker som att planera för folkhälsoinsatser har satts på paus. Däremot har hållbarhetsrådet haft fem sammanträden under 2020 och arbetet och den tvärsektoriella samverkan där har bedrivits som planerat. Vi har även bjudit in flertal verksamheter till rådet under året för ökad samverkan och samsyn kring gemensamma intresseområden.

7. Underskrift

Tisdagen den 26/1 2021

Ordförande i folkhälsorådet

Avser år 2020							
Avser kommun: Sotenäs							
Redovisningen är antingen:							
Slutlig	**Ja**						
Preliminär*							
	Budget			**Utfall**			
	HSN	**Kommun**	**Övrigt**	**HSN**	**Kommun**	**Övrigt**	**Till 2021**
Intäkter							
Ingående saldo från föregående år							
Årets medel enl. samverkansavtal folkhälsa	840 000	912 000		472 900	522 000		
SUMMA INTÄKTER FÖR ÅRETS INSTASER	**840000**	**912000**	**0**	**472900**	**522000**	**0**	
Kostnader							
Folkhälsostrateg, fördelas enligt följande:							
Lön (inkl. lönebikostnader)	325 000	325 000		331 500	331 500		
Överskott för vakant tjänst (återbetalas till respektive avtalspart)							
Omkostnader (ex. administration, utbildning, resor m.m.)	50000	100 000		50 000	115 500		
SUMMA KOSTNADER FÖR FOLKHÄLSOSTRATEG	**375000**	**425 000**	**0**	**381 500**	**447 000**	**0**	
Folkhälsoinsatser, fördelas enligt följande:							
Nya ettåriga insatser med medel från 2020 **							
Hälsofrämjande lärande	164 000	199 000	0	56 400	60 000	0	246 600
Övriga mindre insatser inom psykisk och fysisk hälsa	70 000	35 000	0	25000	5000	0	75 000
Nya fleråriga insatser med medel från 2020 **							
Ung Fritid	203 000	203 000		10 000	10 000		386 000
Cirkulär mat	28 000	50 000		0	0		78 000
Överskott som understiger 10 % av budgeterade kostnader för instaser som överförs till nästa år							
SUMMA KOSTNADER TOTALT	**840 000**	**912 000**	**0**	**472 900**	**522 000**	**0**	**785600**
SUMMA TOTALT (INTÄKTER - KOSTNADER)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	

Sotenäs kommun

Trygghetsundersökning 2020

Upplevda tryggheten i Sotenäs kommun

Svagheter med undersökningen

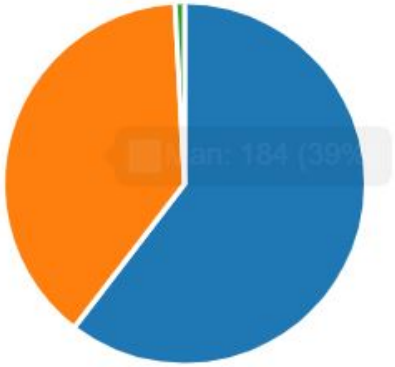
- Samma person kan svara flera gånger
- Webbaserad, personen kan svara när som helst på dygnet
- Annat kategorin kunde fyllas i men lämnas blank
- Respondenternas upplevelser
- Vissa hade svårt att fylla i, ej svarat på frågan, kommenterat där dem inte ska kommentera, rättshaverister osv.

Könsfördelning

1. Könsidentitet?

Mer information Insights

Kvinna	287
Man	184
Identifierar mig inte som kvin...	4

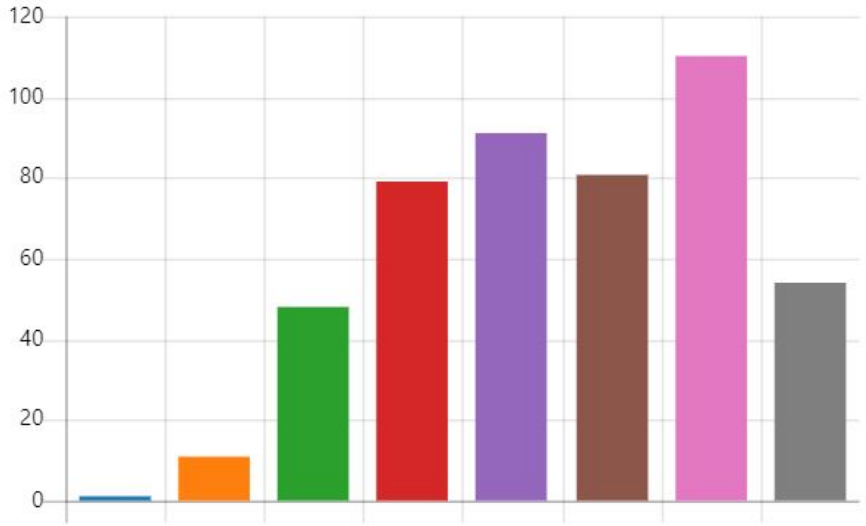

Åldersfördelning

2. Ålder?

Mer information

<15 år	1
16-25 år	11
26-35 år	48
36-45 år	79
46-55 år	91
56-65 år	81
66-75 år	110
>76år	54

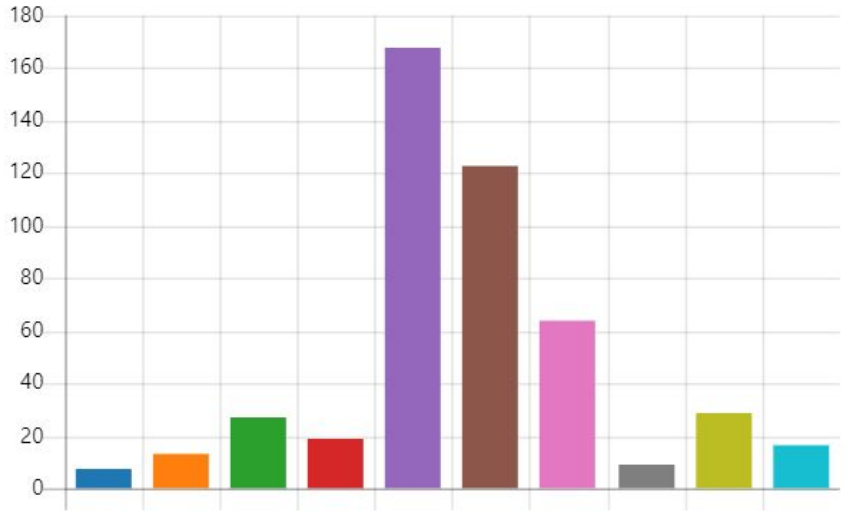

I vilken del av Sotenäs bor du?

4. I vilken del av Sotenäs bor du i?

Mer information | Insights

Askum	7
Bohus Malmön	13
Bovallstrand	27
Hovenäset	19
Hunnebostrand	168
Kungshamn	123
Smögen	64
Tossene	9
Väjern	29
Övriga landsbygden	16

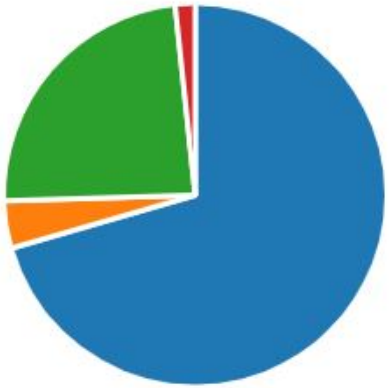

Vad bor du i?

5. Vilken typ av bostad bor du i?

Mer information Insights

Villa	335
Radhus	19
Lägenhet	113
Annat	8

Känner du dig trygg i ditt närområde?

6. Känner du dig trygg i ditt närområde (där du bor och vistas)?

Mer information | Insights

Ja	256
Nej	80
Ibland	139

Vad gör att du känner dig trygg?

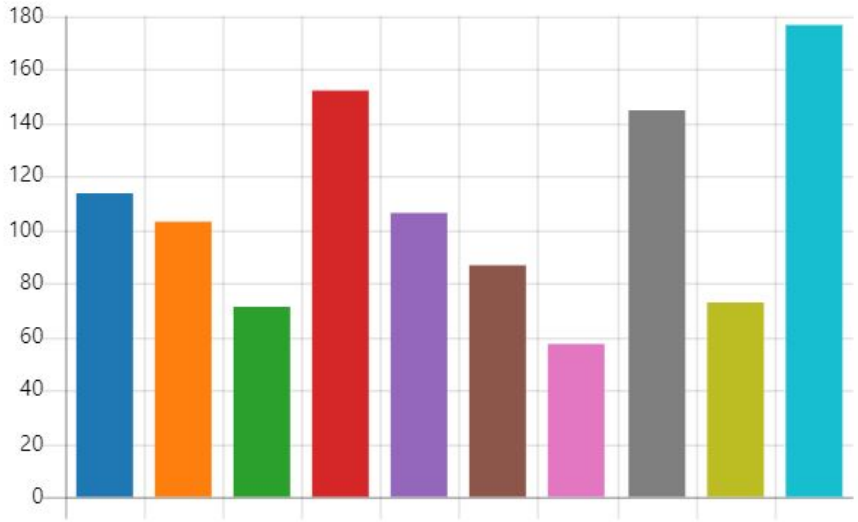
- Lugnt område/inget som hänt mig
- Grannsamverkan och bra grannar/ många helårsboende runt mig
- Är sådan som person/trygg i mig själv
- Bra gatubelysning
- Hemlarm/kameraövervakning/kan försvara sig

Vad orsakar din otrygghet?

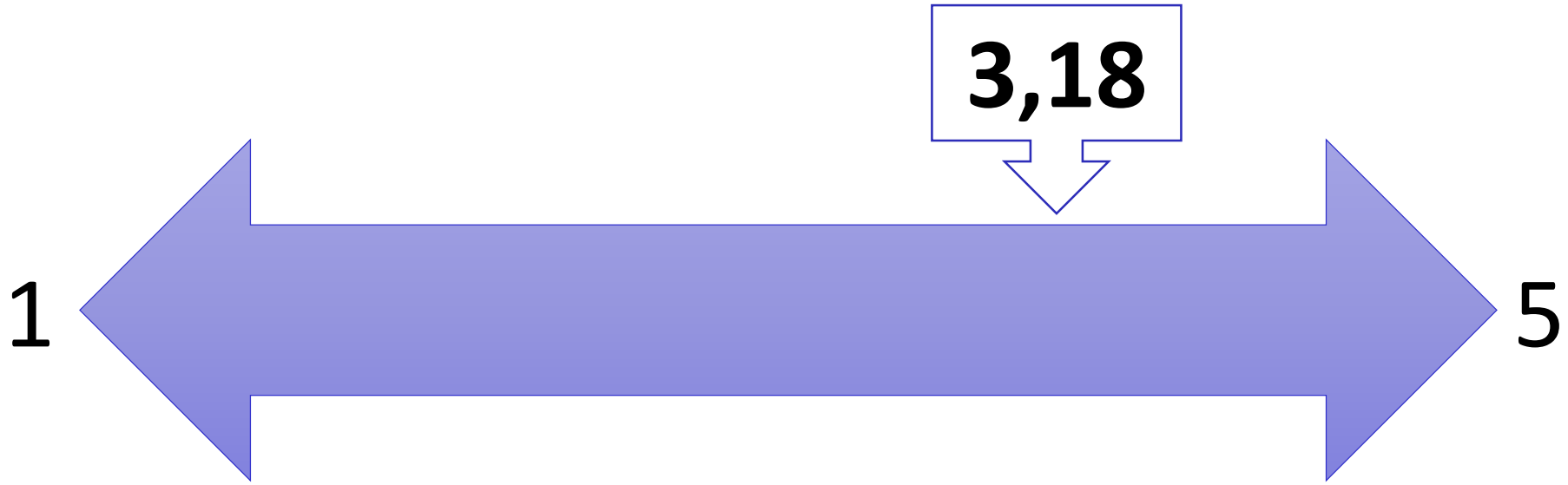
8. Om nej/ibland, vilket eller vilka av nedanstående alternativ orsakar din otrygghet?

Mer information

Inbrott	114
Oro för stöld eller skadegörels...	103
Ungdomsgäng	71
Narkotikahantering/försäljning	152
Alkohol och drogpåverkade p...	106
Trafikproblem, buskörning me...	87
Rädsla för överfall/misshandel	57
Polisen inte tillräckligt synlig	145
Dålig belysning/mörkt	73
Annat	177

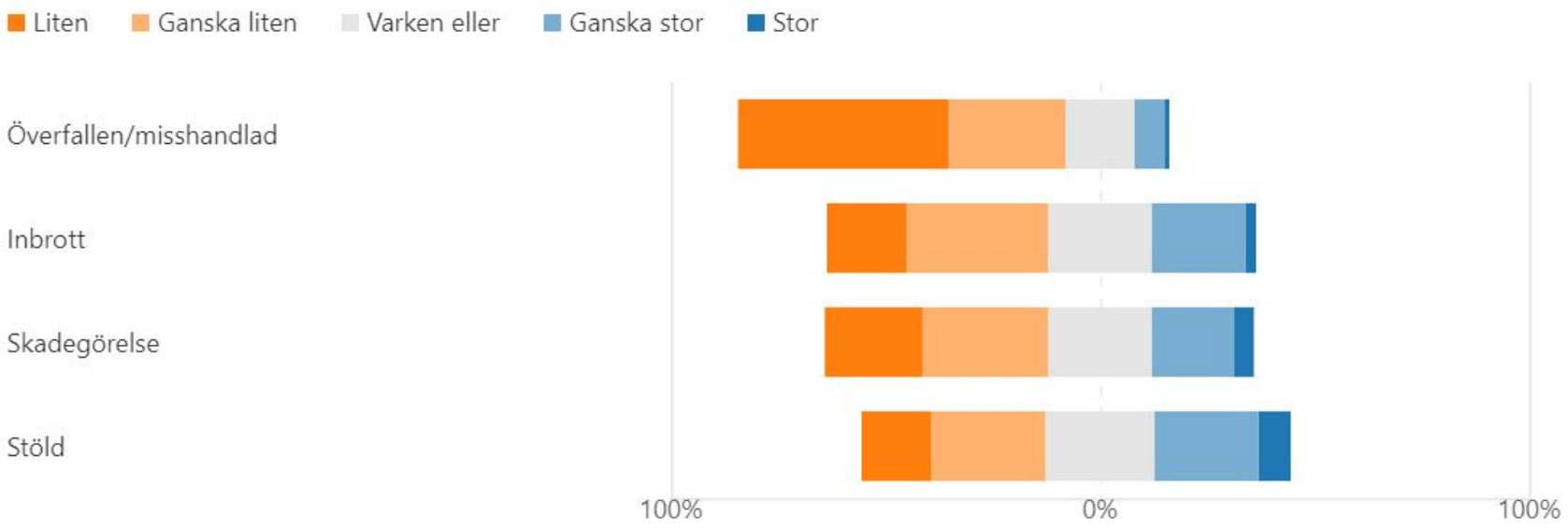
Rättsväsendet som helhet

Sannolikhet att

10. Hur stor sannolikhet tror du att det är att du blir utsatt för följande (inom 1 år)?

Mer information

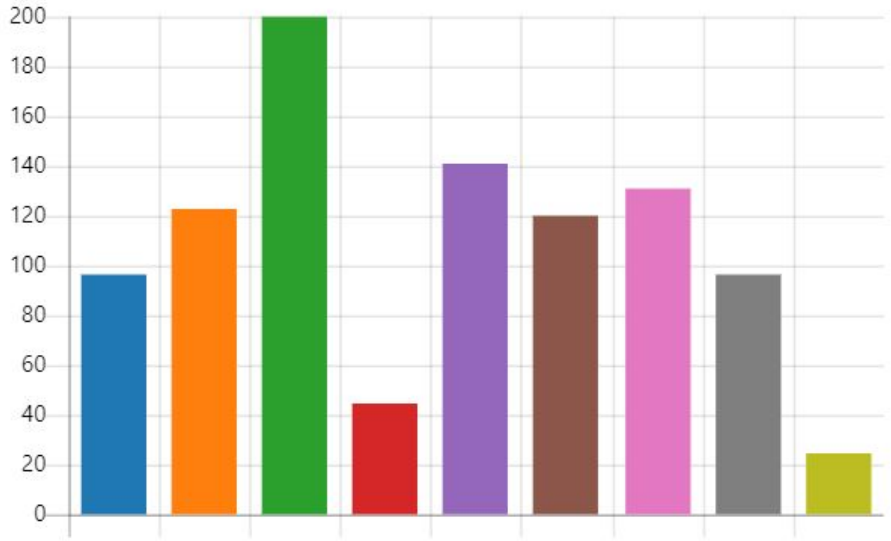

Vad ser du som det största problemet i din närmiljö?

11. Vad ser du som det största problemet i din närmiljö?

Mer information

Nedskräpning	96
Skadegörelse	123
Narkotikahandel eller påverka...	200
Våld/övergrepp	45
Buskörning med moped/bil	141
Fortkörning	120
Stöld	131
Upplever inga problem med b...	96
Annat	25

På vilka platser i Sotenäs upplever du dessa problem?

- Hunnebostrand
- Kungshamn

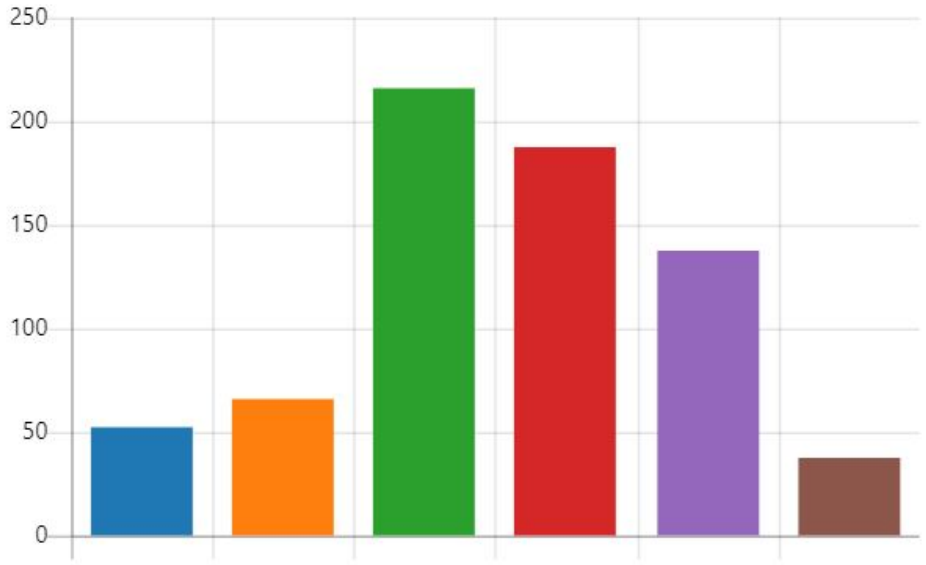
- Mejselgatan
- Hedalen
- Smedsgatan
- Motionsspåren Väjern, kungshamn
- ”Svampskogen” hunnebostrand
- Storgatan på Smögen
- Utanför Sotenäs idrottshall
- Hamnarna
- Badplatsen ”Reso”
- Bakom systembolagets lokaler

På vilka tidpunkter?

13. Vid vilka tidpunkter på dygnet generellt sett, både vardagar och helger?

Mer information

06-00-12.00	52
12.00-18.00	66
18.00-24.00	216
24.00-06.00	187
Vet ej/kan ej uppge	137
Annat	38

Mobila teamet

14. Polisen bedriver ett mobilt kontor som åker till flertal orter varje vecka där allmänheten kan vända sig för att bland annat få hjälp om man utsatts för brott, om man vill lämna tips eller göra en polisanmälan. Det mobila poliskontoret kommer också vid större publika evenemang, kommenderingar, särskilda händelser och vid informationskampanjer. Just nu kommer det mobila kontoret varje torsdag enligt följande: Hunnebostrand, vid Coop kl. 09.30-11.00. Kungshamn, på Hamngatan, vid piren kl. 12.00-14.00.

Mer information Insights

Jag vet detta	322
Jag har besökt det mobila kon...	43
Jag har aldrig hört eller sett d...	110

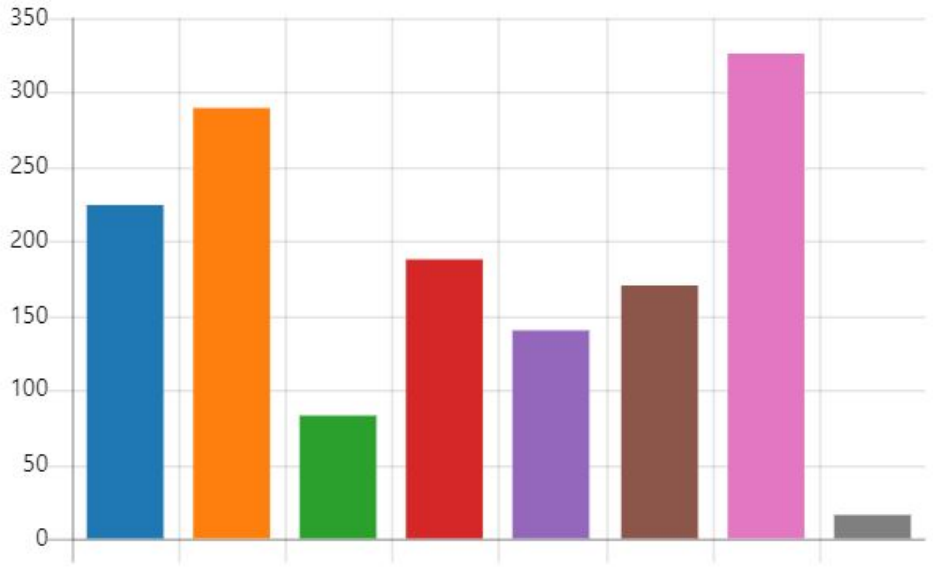

Polisen jobba mest med

15. Om du får önska, vad skulle polisen då jobba mest med?

Mer information

Inbrott och stölder	225
Alkohol och narkotikabrott	289
Trafikbrott	83
Ungdomsbrott	188
Våldsbrott	140
Grov kriminalitet	170
Synlighet i kommunen/ökad p...	326
Annat	16

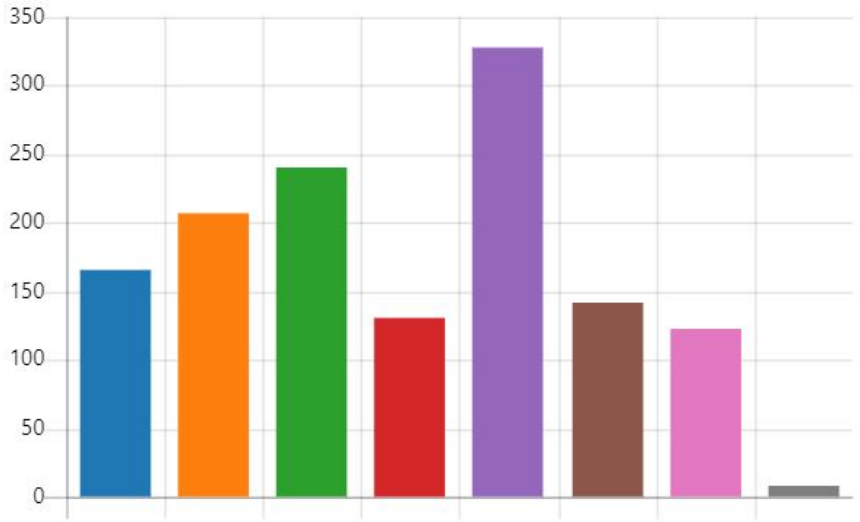

Kommunen och polisen samverka mer kring?

16. Om du får önska, vilket eller vilka av nedanstående områden tycker du att Polisen och Sotenäs kommun gemensamt ska jobba mer med?

Mer information

Trygghet och säkerhet i närmil...	165
Ordningsfrågor - ökad respekt...	207
Aktiviteter riktat till ungdomar	241
Trafikproblem t ex hastighetsn...	130
Alkohol och drogproblem	328
Våld	142
Grannsamverkan	123
Annat	8

Är det något annat du vill framföra?

- Besök på b.la. Sotenässkolan (lätt att få tag på droger)
- Fler farthinder, fler hastighetskameror, fler säkra övergångställen med trafikljus och mer kameraövervakning
- Mobila teamet även på kvällstid
- Fartkameror på Dinglevägen
- Se över körkort på mopedister
- Uppmana allmänheten att anmäla brott
- Mer grannsamverkan
- Ökad skötsel och tillsyn av motionsspåren

Vad är det bästa med att bo i Sotenäs kommun?

- Vacker miljö/ närhet till naturen
- Lugnet
- En expansiv kommun som vill ha framåtblickande utveckling
- Lagom avstånd till större städer.
- Bra friluftsliv
- Människor bryr sig om varandra
- Bra service
- Bra skolor
- Relativt förskonade från brott som större städer har
- Att vi har mycket idrott att erbjuda unga som gamla.
- Lagom stor kommun

Sotenäs kommun

Tjänsteutlåtande

Datum	**Dnr**
2021-01-29	KA 2021/000060

Kommunstyrelsens förvaltning
Linda Sahlström, linda.sahlstrom@sotenas.se
Folkhälsostrateg

Medborgarlöfte 2021

Sammanfattning

Medborgarlöften är en del i Polisens och kommunens samverkan i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.
Medborgarlöftet utgår från en kartläggning kring trygghet som lokalpolisområde Västra Fyrbodal tillsammans med Sotenäs kommun genomfört under 2020. Efter sammanställning av kommunens digitala trygghetsenkät, kommunens och polisens aktuella lägesbild samt aktuella data för området har medborgarlöften formulerats.

Medborgarlöftet bereds i Hållbarhetsrådet och beslutas av Kommunstyrelsens arbetsutskott som är BRÅ i Sotenäs kommun.

Beskrivning av ärendet

Medborgarlöften är en del i Polisens och kommunens samverkan i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.
Som ett led i arbetet med att ta fram underlag till medborgarlöften har dialog förts med medborgare genom en digital trygghetsenkät. Polisens och kommunens kunskap och kännedom om brottslighet och trygghetsskapande åtgärder ligger tillsammans med statistik och ovan nämnda trygghetsenkät till grund för framtagna medborgarlöften.

Arbetsmodellen med medborgarlöften syftar till att öka tryggheten och minska brottsligheten i lokalsamhället. Medborgarlöften är en del i Polisens och kommunens samverkan i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.
Medborgarlöftet utgår från en kartläggning kring trygghet som lokalpolisområde Västra Fyrbodal tillsammans med Sotenäs kommun genomfört under 2020. Efter sammanställning av en digital trygghetsundersökning med 475st respondenter, kommunens och polisens aktuella lägesbild samt aktuella data för området har följande medborgarlöften formulerats:

•Det mobila poliskontoret ska besöka Kungshamn och Hunnebostrand varje vecka på en fast lista med start 2021-01-07.
•Polisen kommer att göra så många trafikkontroller som möjligt men minst 20st med fokus på hastighet och drog-/rattfylleri.
•Polisen genomför minst två insatser i syfte att förhindra och begränsa narkotikabrott bland ungdomar. Kommunen medverkar till att snabbt kunna erbjuda stöd och hjälp till ungdomar med problem.

•Vid minst två tillfällen ska kommunens invånare bjudas in till en informationsträff om båt- och grannsamverkan och på så sätt uppmuntras till att starta nya föreningar. Kontaktombuden i befintliga grannsamverkansföreningar skall bjudas in till informationsmöten om aktuell lägesbild, brottstrender m.m., med reservation för att det är genomfört pga covid-19-pandemin

Medborgarlöftet bereds i Hållbarhetsrådet och beslutas av Kommunstyrelsens arbetsutskott som är BRÅ i Sotenäs kommun.

Konsekvensbeskrivning

Ekonomi

Ingen påverkan

Regelverk

Ingen påverkan

Organisation och personal

Ingen påverkan

Medborgarperspektiv

Ökad trygghet i samhället är en viktig faktor för människors hälsa och välbefinnande. Ur ett jämlikhetsperspektiv är trygghetsskapande åtgärder av högt värde och bidrar till ett mer jämlikt samhälle. Genom den genomförda trygghetsundersökningen kan vi även ta vara på invånarnas erfarenheter och lyssna in önskemål för att på ett effektivt och inkluderande sätt arbeta med brottsförebyggande frågor, som är en viktig del i att stärka den upplevda tryggheten.

Barnperspektiv

Ett medborgarlöfte syftar till att öka tryggheten och minska brottsligheten i lokalsamhället, detta är en viktig faktor för att möjliggöra en trygg uppväxt för barn och unga i Sotenäs. Att aktivt arbeta med brottsförebyggande arbete och tillsammans med polismyndigheten lyssna in medborgarnas upplevelser bidrar till att vi kan stärka den upplevda tryggheten i Sotenäs. Den trygghetsundersökning som ligger till grund för detta medborgarlöfte riktades till alla invånare i Sotenäs vilket möjliggjorde att unga även kunde svara utifrån deras upplevda trygghet, det var därmed 12st respondenter som var under 25år, varav 1st var under 15år.

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att anta Medborgarlöftet 2021.

Bilaga/Bilagor

Medborgarlöfte 2021

Sotenäs kommun

Beslutet skickas till

Folkhälsostrateg
Kommunpolis

Linda Sahlström
Folkhälsostrateg

Anna-Lena Höglund
Kanslichef

Sotenäs kommun

Polisen

Medborgarlöfte i Sotenäs

Medborgarlöften är en del i Polisens och kommunens samverkan i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Medborgarlöftet utgår från en kartläggning kring trygghet som lokalpolisområde Västra Fyrbodal tillsammans med Sotenäs kommun genomfört under hösten 2020.

Kartläggningen har resulterat i att en lokal lägesbild tagits fram. Den lokala lägesbilden baseras på dialoger med medborgare genom en digital trygghetsundersökning, Polisens medarbetarundersökning, kunskap som Polisen och Sotenäs kommun har samt aktuell brottsstatistik och lokal drogvaneundersökning.

Problemområde

Medborgarenkäten visade en stor oro för narkotikahandel och drogpåverkade personer i samhället. Den visade även på oro för inbrott och stölder, bus- och fortkörning samt önskemål om ökad polisiär närvaro i kommunen.

Medborgarlöfte 2021

Polisen och kommunen ska arbeta för att öka tryggheten i Sotenäs kommun genom följande åtgärder:

- Det mobila poliskontoret ska besöka Kungshamn och Hunnebostrand varje vecka på en fast lista med start 2021-01-07.
- Polisen kommer att göra så många trafikkontroller som möjligt men minst 20st med fokus på hastighet och drog-/rattfylleri.
- Polisen genomför minst två insatser i syfte att förhindra och begränsa narkotikabrott bland ungdomar. Kommunen medverkar till att snabbt kunna erbjuda stöd och hjälp till ungdomar med problem.
- Vid minst två tillfällen ska kommunens invånare bjudas in till en informationsträff om båt- och grannsamverkan och på så sätt uppmuntras till att starta nya föreningar. Kontaktombuden i befintliga grannsamverkansföreningar skall bjudas in till informationsmöten om aktuell lägesbild, brottstrender m.m., med reservation för att det är genomfört pga covid-19-pandemin.

Sotenäs kommun

Polisen

Uppföljning och utvärdering

Arbetet med medborgarlöftet kommer att följas upp och utvärderas kontinuerligt under året i en samverkansgrupp (EST-gruppen). En ny trygghetsenkät riktad till medborgare i kommunen kommer att genomföras under hösten 2021 tillsammans med granskning av brottsstatistik.

Återkoppling och resultatet av det arbete som bedrivs sker via polisens och kommunens webbplatser, i sociala medier samt via massmedia. Medborgarlöftet följs gemensamt upp av kommunen och polisen innan årets utgång.

Kungshamn 2021-02-

Rickard Fremark
Chef lokalpolisområde
Västra Fyrbodal

Mats Abrahamsson
Kommunstyrelsens ordförande
Sotenäs kommun